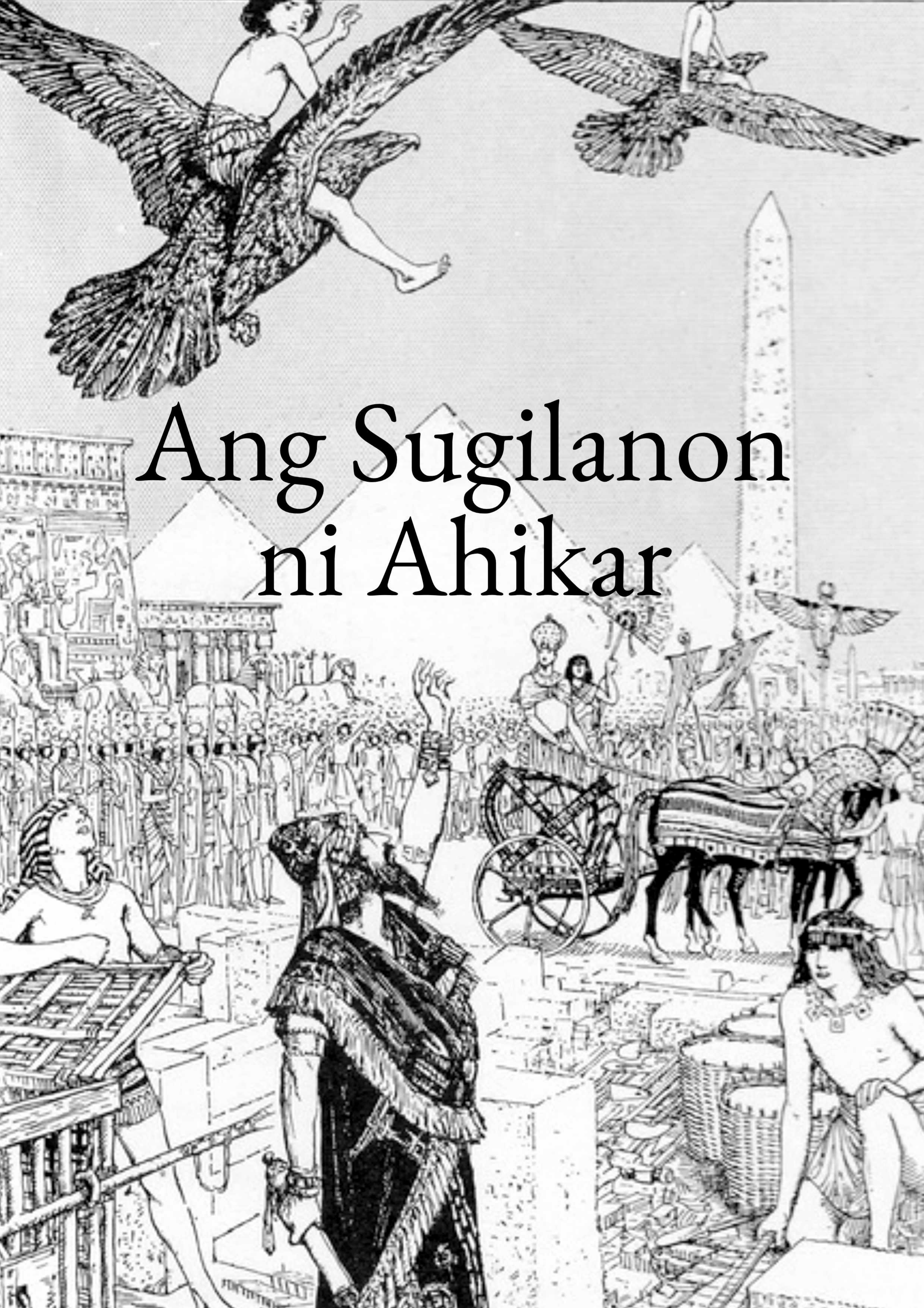
Ang Sugilanon ni Ahikar

INTRODYKSYON

May yara kita sa The Story of Ahikar sang isa sang pinakadumaan nga mga ginhalinan sang tawhanon nga panghunahuna kag kaalam. Ang impluwensya sini masubay paagi sa mga sugilanon sang madamo nga mga tawo, lakip ang Koran, kag ang Daan kag Bag-o nga Katipan.

Ang isa ka mosaiko nga nasapwan sa Treves, Alemanya, nagalaragway sa tunga sang mga maalam nga mga tawo sang kalibutan sang karakter ni Ahikar. Yari ang iya de-kolor nga sugilanon.

Ang petsa sini nga sugilanon nangin topiko sang mapagsik nga paghinun-anon. Ginbutang ini sang ulihi sang mga iskolar sang mga Unang Siglo sang napamatud-an sila nga sayop sang orihinal nga sugilanon nga nagguwa sa isa ka Aramaiko nga papiro sang 500 B. C. sa tunga sang mga kagulub-an sang Elephantine.

Ang istorya maathag nga fiction kag indi maragtas. Sa pagkamatuod ang bumalasa makakilala sini sa mga dugang nga pahina sang The Arabian Nights. Ini maalam nga ginsulat, kag ang sugilanon nga puno sang aksyon, intriga, kag makitid nga pagpalagyo nagahupot sang atensyon sa katapusan. Ang kahilwayan sang imahinasyon amo ang pinakabilidhon nga ginapanag-iyahan sang manunulat.

Ang pagsulat nagatunga sang iya kaugalingon sa apat ka hugna: (1) Ang Pagsaysay; (2) Ang Panudlo (isa ka talalupangdon nga serye sang Hulubaton); (3) Ang Paglakbay pakadto sa Egipto; (4) Ang mga Similitudes ukon mga Paanggid (nga sa diin ginatapos ni Ahikar ang edukasyon sang iya nagsayop nga hinablos).

KAPITULO 1

Si Ahikar, Daku nga Vizier sang Asiria, may 60 ka asawa apang gintalana nga wala sing anak nga lalaki. Gani gin-adoptar niya ang iya hinablos. Ginapuno niya sia sing kaalam kag ihibalo labaw pa sa tinapay kag tubig.
1 Ang sugilanon ni Haiqâr nga Maalam, Vizier ni Senakerib nga Hari, kag ni Nadan, anak sang utod nga babayi ni Haiqâr nga Maalam.
2 May isa ka Vizier sang panahon ni Haring Senaquerib, nga anak ni Sarhadum, nga Hari sang Asiria kag Nineve, isa ka maalam nga tawo nga si Haiqâr, kag sia ang Vizier ni Haring Senaquerib.
3 May maayo sia, manggad kag madamo nga mga pagkabutang, kag sampaton sia, maalam, isa ka pilosopo, sa ihibalo, sa opinyon kag sa paggahom, kag nakapangasawa sia sing kan-uman ka mga babayi, kag nakapatindog sing isa ka kastilyo para sa tagsa sa ila.
4 Pero sa sini tanan wala sia sing bata sa bisan kay sin-o. sining mga babayi, nga mahimo mangin manunubli niya.
5 Kag nasubuan gid sia bangod sini, kag isa ka adlaw gintipon niya ang mga astrologo kag ang mga maalam nga mga tawo kag ang mga salamangkero kag ginpaathag sa ila ang iya kahimtangan kag ang butang tuhoy sa iya pagkabaw-as.
6 Kag nagsiling sila sa iya, 'Lakat ka, maghalad sa mga dios kag magpangabay sa ila nga basi hatagan ka nila sang isa ka bata nga lalaki.'
7 Kag ginhimo niya ang ginsugo nila sa iya kag naghalad sang mga halad sa mga dios-dios, kag nagpakiluoy sa ila kag nagpakitluoy sa ila nga may pangabay, kag pagpakiluoy.
8 Pero wala gid sila magsabat sa iya. Kag naglakat sia nga masinulub-on kag nasubuan, nga naglakat nga may kasakit sa iya tagipusuon.
9 Kag nagbalik sia, kag nagpakitluoy sa Labing Mataas nga Dios, kag nagtuo, nga nagapakitluoy sa Iya nga may nagadabadaba nga tagipusuon, nga nagasiling, O Labing Mataas nga Dios, O Manunuga sang mga Langit kag sang duta, O Manunuga sang tanan nga tinuga!
10 Nagapangabay ako sa Imo nga hatagan mo ako sing isa ka bata nga lalaki, agud nga malugpayan ako sa iya agud nga mangin yara sia sa akon pagkapatay, agud nga mapiyong niya ang akon mga mata, kag agud nga malubong niya ako.'
11 Dayon may isa ka tingog nga nagpalapit sa iya nga nagasiling, 'Tungod nga nagsalig ka una sa tanan sa mga dios-dios kag naghalad sa ila, gani magapabilin ka nga wala sing anak sa bug-os mo nga kabuhi.
12 Apang kuhaa si Nadan nga anak sang imo utod nga babayi, kag himua sia nga imo anak kag tudlui sia sang imo pagtuon kag sang imo maayo nga pagpadaku, kag sa imo kamatayon ilubong ka niya.'
13 Dayon ginkuha niya si Nadan nga anak sang iya utod nga babayi, nga bata pa lang. Kag gintugyan niya sia sa walo ka basa nga manug-atipan sa iya, agod nga ila sia pasusohon kag padakuon.
14 Kag ginpadaku nila sia paagi sa manamit nga pagkaon kag malulo nga paghanas, kag bayo nga seda, kag purpura kag pula. Kag nagapungko sia sa mga higdaan nga seda.
15 Kag sang nagdaku na si Nadan kag naglakat, nga nagadabdab kaangay sang matag-as nga kahoy nga sedro, gintudluan niya sia sing maayo nga pamatasan kag pagsulat kag siensia kag pilosopiya.
16 Kag pagkatapos sang madamo nga mga inadlaw si Haring Senakerib nagtulok kay Haiqâr kag nakita niya nga nagtigulang na sia sing tuman, kag dugang pa nagsiling sia sa iya.
17 'O akon dungganon nga abyan, ang sampaton, ang masaligan, ang maalam, ang gobernador, ang akon sekretaryo, ang akon visir, ang akon Chancellor kag direktor; sa pagkamatuod tigulang ka na kag nabug-atan sang mga tinuig; kag ang imo paghalin sa sini nga kalibutan kinahanglan nga malapit na.
18 Sugiri ako kon sin-o ang may lugar sa akon pag-alagad pagkatapos mo.' Kag si Haiqâr nagsiling sa iya, 'O akon ginoo, kabay nga ang imo ulo mabuhi sing dayon! Yara si Nadan nga anak sang akon utod nga babayi, ginhimo ko sia nga akon anak.

19 Kag ginpadaku ko sia kag gintudluan sia sang akon kaalam kag ihibalo.’
20 Kag ang hari nagsiling sa iya, 'O Haiqâr! dalha sia sa akon atubang, agud makita ko sia, kag kon makita ko sia nga nagakakabagay, ibutang sia sa imo lugar; kag magalakat ka, sa pagpahuway kag sa pagkabuhi sang nabilin nga bahin sang imo kabuhi sa matam-is nga kapahuwayan.'
21 Dayon nagkadto si Haiqâr kag ginpresentar si Nadan nga anak sang iya utod nga babayi. Kag naghatag sia sing pagtahod kag naghandum sa iya sing gahom kag kadungganan.
22 Kag gintulok niya sia kag nagdayaw sa iya kag nagkalipay sa iya kag nagsiling kay Haiqâr: 'Ini bala ang imo anak, O Haiqâr? Nagapangamuyo ako nga amligan sia sang Dios. Kag subong nga gin-alagad mo ako kag ang akon amay nga si Sarhadum amo man ang imo bata nga lalaki mag-alagad sa akon kag magtuman sang akon mga hilikuton, sang akon mga kinahanglanon, kag sang akon negosyo, agud nga mapadunggan ko sia kag himuon sia nga gamhanan tungod sa imo.'
23 Kag si Haiqâr nagyaub sa hari kag nagsiling sa iya, 'Mabuhi ang imo ulo, O ginuo ko nga hari, sa walay katubtuban! Ginapangabay ko sa imo nga mangin mapailubon ka sa akon anak nga si Nadan kag patawaron ang iya mga sayop agud nga makaalagad sia sa imo suno sa nagakaigo.'
24 Dayon nagsumpa ang hari sa iya nga himuon niya sia nga labing gamhanan sa iya mga abyan, kag nga mangin kaupod niya sia sa bug-os nga kadungganan kag pagtahod. Kag ginhalukan niya ang iya mga kamot kag nagpaalam sa iya.
25 Kag gindakop niya si Nadan. ang anak nga lalaki sang iya utod nga babayi upod sa iya kag ginpapungko sia sa isa ka sala kag nagsugod sa pagtudlo sa iya gab-i kag adlaw tubtob nga napun-an niya sia sing kaalam kag ihibalo labaw pa sa tinapay kag tubig.

KAPITULO 2

Isa ka "Almanac ni Poor Richard" sang dumaan nga mga inadlaw. Mga di-mamalatyon nga mga pagsulundan sang tawhanon nga pagginawi nahanungod sa kuwarta, mga babayi, panapton, negosyo, mga abyan. Ang ilabi na nga makawiwili nga mga hulubaton masapwan sa Bersikulo 12, 17, 23, 37, 45, 47. Ipaanggid ang Bersikulo 63 sa pila ka sinisismo karon.
1 Gani gintudluan niya sia, nga nagasiling: ‘O anak ko! pamatii ang akon paghambal kag sunda ang akon laygay kag dumduma ang akon ginahambal.
2 O anak ko! kon makabati ka sang isa ka pulong, pabay-i ini nga mapatay sa imo tagipusuon, kag indi ini pag-ipahayag sa iban, basi mangin isa ini ka buhi nga baga kag magsunog sang imo dila kag magtuga sang kasakit sa imo lawas, kag makaangkon ka sang isa ka kahuy-anan, kag mahuy-an sa atubangan sang Dios kag tawo.
3 O anak ko! kon nakabati ka sing isa ka balita, indi ini pagpalapta; kag kon may nakita ka, indi ini pag-isugid.
4 O anak ko! himua nga mahapos ang imo pagkasampaton sa nagapamati, kag indi ka magdalidali sa pagsabat.
5 O anak ko! kon may nabatian ka, indi ini pagtagui.
6 O anak ko! indi paghubsi ang natakpan nga higot, ukon paghubsi ini, kag indi pagtakpi ang nahukas nga higot.
7 O anak ko! indi maghandum sang panggwa nga katahum, kay ini nagakadula kag nagataliwan, apang ang isa ka dungganon nga handumanan nagadugay tubtob sa wala pa.
8 O anak ko! indi ka pagtuguti nga ang isa ka buangbuang nga babayi magpatalang sa imo paagi sa iya paghambal, basi mapatay ka sa labing makaluluoy nga kamatayon, kag sia magsiod sa imo sa pukot tubtob nga masiod ka.
9 O anak ko! indi paghandumon ang isa ka babayi nga nahigdaan sang panapton kag mga pahumot, nga talamayon kag buangbuang sa iya kalag. Kailo ka kon ihatag mo sa iya ang bisan ano nga imo, ukon itugyan sa iya ang yara sa imo kamot kag ginahaylo ka niya sa pagpakasala, kag ang Dios maakig sa imo.
10 O anak ko! indi mangin pareho sa kahoy nga almendras, kay nagapamunga ini sa atubang sang tanan nga mga kahoy, kag makaon nga bunga pagkatapos nila tanan, kundi mangin pareho sa kahoy nga mulberry, nga nagapamunga sing makaon nga bunga sa atubang sang tanan nga kahoy, kag nagadahon pagkatapos nila tanan.
11 O anak ko! iduko ang imo ulo, kag pahumok ang imo tingug, kag mangin matinahuron, kag maglakat sa matadlong nga banas, kag indi mangin buangbuang. Kag indi magpataas sang imo tingug kon ikaw nagakadlaw kay kon ini paagi sa isa ka mabaskog nga tingug nga ang isa ka balay ginpatindog, ang asno magapatindog sang madamo nga mga balay kada adlaw; kag kon paagi sa kusog nga ang arado ginpadalagan, ang arado indi gid makuha sa idalom sang mga abaga sang mga kamelyo.
12 O m anak! ang pagkuha sang mga bato upod sa isa ka maalam nga tawo mas maayo pa sang sa pag-inom sang bino upod sa isa ka masubo nga tawo.
13 O anak ko! ibubo ang imo alak sa mga lulubngan sang mga matarong, kag indi mag-inom upod sa mga ignorante, talamayon nga katawhan.
14 O anak ko! magpabilin sa maalam nga mga tawo nga nagakahadlok sa Dios kag mangin kaangay sa ila, kag indi magpalapit sa mga ignorante, basi mangin kaangay ka sa iya kag magtuon sang iya mga dalanon.
15 O anak ko! kon makakuha ka na sing isa ka kaupod ukon isa ka abyan, tilawi sia, kag pagkatapos himua sia nga isa ka kaupod kag isa ka abyan; kag indi sia pagdayaw nga wala sing pagtilaw; kag indi paggub-a ang imo paghambal sa tawo nga kulang sing kaalam.
16 O anak ko! samtang ang isa ka sapatos nagapabilin sa imo tiil, maglakat upod sini sa mga tunok, kag maghimo sing dalan para sa imo anak nga lalaki, kag para sa imo panimalay kag sa imo mga anak, kag himua ang imo sakayan nga hugot antes sia magkadto sa dagat kag sa iya mga balod kag maglugdang kag indi niya mahimo naluwas.

17 O anak ko! kon ang manggaranon magkaon sang man-ug, nagasiling sila,--"Ini paagi sa iya kaalam," kag kon ang isa ka imol magkaon sini, ang mga tawo nagasiling, "Gikan sa iya kagutom."
18 O anak ko! kontento sia sa imo adlaw-adlaw nga kalan-on kag sa imo mga pagkabutang, kag indi maghandum sang iya sang iban.
19 O anak ko! indi ka mag-igo sa buangbuang, kag indi ka magkaon upod sa iya, kag indi magkalipay sa mga kalamidad sang imo mga isigkatawo. Kon ang imo kaaway maghimo sing malain sa imo, pakitai sia sing kaayo.
20 O anak ko! ang tawo nga nagakahadlok sa Dios kahadluki sia kag padunggan sia.
21 O anak ko! ang ignorante nga tawo nagakatumba kag nagakasandad, kag ang tawo nga maalam, bisan magsandad sia, wala sia ginauyog, kag bisan kon matumba sia nagabangon sing madasig, kag kon nagamasakit sia, sarang niya atipanon ang iya kabuhi. Apang kon parte sa ignorante, buangbuang nga tawo, para sa iya balatian wala sing bulong.
22 O anak ko! kon ang isa ka tawo magpalapit sa imo nga mas manubo sa imo kaugalingon, magpadayon sa pagsugata sa iya, kag magpabilin nga nagatindog, kag kon indi sia makabalus sa imo, ang iya Ginuo magabalos sa imo tungod sa iya.
23 O anak ko! indi magkaluoy sa pagbunal sang imo anak, kay ang paghampak sang imo anak kaangay sang abono sa hardin, kag kaangay sang paghigot sang baba sang pitaka, kag kaangay sang paghigot sang mga sapat, kag kaangay sang pagsira sang ganhaan.
24 O anak ko! punggan ang imo anak gikan sa kalautan, kag tudlui sia sang mga pamatasan antes sia magrebelde batok sa imo kag dalhon ka sa pagtamay sa tunga sang katawhan kag ibitay mo ang imo ulo sa mga dalan kag sa mga katilingban kag silutan ka tungod sang kalautan sang iya malaut nga mga binuhatan.
25 O anak ko! magkuha ka sang isa ka matambok nga baka nga may panit, kag isa ka asno nga may daku nga mga kuko, kag indi magkuha sang baka nga may dalagku nga mga sungay, ukon makig-abyan sa isa ka malimbungon nga tawo, ukon magkuha sang isa ka ulipon nga makig-away, ukon isa ka makawat nga ulipon nga babayi, para sa tanan nga imo ginahimo sa ila magalaglag sila.
26 O anak ko! indi ka pagpakamalauton sang imo mga ginikanan, kag ang Ginuo magkahamuot sa ila; kay ginsiling na, "Sia nga nagasikway sang iya amay ukon sang iya iloy pabay-i sia nga mapatay sa kamatayon (ang buot ko silingon amo ang kamatayon sang sala); kag sia nga nagapadungog sa iya mga ginikanan magapalawig sang iya mga inadlaw kag sang iya kabuhi kag makakita sang tanan nga maayo." "
27 O anak ko! indi maglakat sa dalan nga wala sing mga hinganiban, kay wala ka makahibalo kon san-o ang kaaway mahimo nga magsugata sa imo, agud nga mangin handa ka para sa iya.
28 O anak ko! indi mangin kaangay sang isa ka hublas, wala sing dahon nga kahoy nga wala nagatubo, kundi mangin kaangay sang isa ka kahoy nga natabunan sang iya mga dahon kag sang iya mga sanga; kay ang tawo nga wala sing asawa ukon mga anak ginapakahuy-an sa kalibutan kag ginakaugtan nila, subong sang kahoy nga wala sing dahon kag wala sing bunga.
29 O anak ko! mangin kaangay sang mabungahon nga kahoy sa higad sang dalan, nga ang bunga sini ginakaon sang tanan nga nagalabay, kag ang mga sapat sa desierto nagapahuway sa idalom sang iya landong kag nagakaon sang iya mga dahon.
30 O anak ko! ang tagsa ka karnero nga nagatalang sa iya alagyan kag ang iya mga kaupod nangin kalan-on sang lobo.
31 O anak ko! indi magsiling, "Ang akon ginoo isa ka buangbuang kag ako maalam," kag indi pag-isugid ang paghambal sang pagkaignorante kag kabuangan, kay basi tamayon ka niya.
32 O anak ko! indi ka mangin isa sadtong mga ulipon nga ginasilingan sang ila mga ginoo, "Palayo ka sa amon," kundi mangin isa ka sa mga ginasilingan nila, "Magpalapit ka kag magpalapit sa amon."
33 O anak ko! indi paghalukan ang imo ulipon sa atubang sang iya kaupod, kay wala ka makahibalo kon sin-o sa ila ang mangin labing bilidhon sa imo sa katapusan.
34 O anak ko! indi ka magkahadlok sa imo Ginuo nga nagtuga sa imo, kay basi maghipos Sia sa imo.
35 O anak ko! himua ang imo paghambal nga matahum kag patam-is ang imo dila; kag indi pagtuguti ang imo kaupod sa pagtapak sang imo tiil, kay basi magtapak sia sa iban nga tion sa imo dughan.
36 O anak ko! kon bun-on mo ang isa ka maalam nga tawo paagi sa isa ka pulong sang kaalam, magapanago ini sa iya dughan subong sang isa ka mahinay nga pagbatyag sang kahuy-anan; apang kon imo hampakon ang ignorante sang isa ka sungkod indi sia makahangop ukon makabati.
37 O anak ko! kon magpadala ka sing isa ka maalam nga tawo para sa imo mga kinahanglanon, indi sia paghatagi sing madamo nga mga sugo, kay himuon niya ang imo hilikuton suno sa imo luyag: kag kon magpadala ka sing buangbuang, indi sia pagsugoa, kundi lakat ka kag himua ang imo hilikuton, kay kon ikaw sugoa sia, indi niya paghimuon ang imo luyag. Kon ipadala ka nila sa negosyo, magdalidali sa pagtuman sini sing madasig.
38 O anak ko! indi paghimua ang isa ka kaaway sang isa ka tawo nga mas mabaskog sangsa imo kaugalingon, kay kuhaon niya ang imo talaksan, kag ang iya pagtimalos sa imo.
39 O anak ko! tilawi ang imo anak, kag ang imo alagad, sa wala pa mo itugyan ang imo mga pagkabutang sa ila, kay basi mag-agaw sila; kay sia nga may bug-os nga kamot ginatawag nga maalam, bisan pa nga sia buangbuang kag ignorante, kag sia nga may wala sing unod nga kamot ginatawag nga imol, ignorante, bisan pa nga sia ang prinsipe sang mga maalam.
40 O anak ko! Nagkaon ako sang isa ka colocynth, kag nagtulon sang mga aloe, kag wala ako sing nakita nga mas mapait pa sangsa kaimulon kag kakulang.

41 O anak ko! tudlui ang imo anak nga lalaki sang pagkatipid kag kagutom, agud nga magmaayo sia sa pagdumala sang iya panimalay.
42 O anak ko! indi pagtudloi ang wala sing hinalung-ong sang lingguahe sang mga maalam nga mga tawo, kay mangin mabug-at ini sa iya.
43 O anak ko! indi pag-ipakita ang imo kahimtangan sa imo abyan, basi tamayon ka niya.
44 O anak ko! ang pagkabulag sang tagipusuon mas masakit sangsa pagkabulag sang mga mata, kay ang pagkabulag sang mga mata mahimo nga matuytuyan sing diutay-diutay, apang ang pagkabulag sang tagipusuon indi matuytuyan, kag nagabiya ini sa matadlong nga banas, kag nagalakat sa tiko paagi.
45 O anak ko! ang pagkasandad sang isa ka tawo paagi sa iya tiil mas maayo pa sang sa pagkasandad sang isa ka n paagi sa iya dila.
46 O anak ko! ang abyan nga malapit mas maayo sang sa mas maayo nga utod nga yara sa malayo.
47 O anak ko! ang katahum nagakadula apang ang pagtuon nagadugay, kag ang kalibutan nagakadula kag nangin wala sing pulos, apang ang maayo nga ngalan wala nagakadula ukon nagakadula.
48 O anak ko! ang tawo nga wala sing kapahuwayan, ang iya kamatayon mas maayo pa sangsa iya kabuhi; kag ang tunog sang paghibi mas maayo sang sa tunog sang pag-amba; kay ang kasubo kag ang paghibi, kon ang kahadlok sa Dios yara sa ila, mas maayo pa sang sa tunog sang pag-amba kag pagkinasadya.
49 O anak ko! ang paa sang paka sa imo kamot maayo pa sang sa gansa sa kaldero sang imo isigkatawo; kag ang karnero nga malapit sa imo maayo pa sangsa baka nga yara sa malayo; kag ang isa ka maya sa imo kamut maayo pa sangsa isa ka libo ka maya nga nagalupad; kag ang kaimulon nga nagatipon mas maayo sang sa paglapta sang madamo nga probisyon; kag ang buhi nga sora mas maayo sangsa patay nga leon; kag ang isa ka libra sang de-lana mas maayo sang sa isa ka libra nga manggad, buot ko silingon sang bulawan kag pilak; kay ang bulawan kag ang pilak natago kag natabunan sa duta, kag indi makita; apang ang bulbol nagapabilin sa mga merkado kag makita ini, kag isa ini ka katahum sa nagasuksok sini.
50 O anak ko! ang gamay nga swerte mas maayo kay sa nagkalat nga swerte.
51 O anak ko! ang buhi nga ido maayo pa sa patay nga imol nga tawo.
52 O anak ko! ang imol nga tawo nga nagahimo sing husto mas maayo pa sang sa manggaranon nga patay sa mga sala.
53 O anak ko! hupti ang isa ka pulong sa imo tagipusuon, kag ini mangin daku sa imo, kag mag-andam nga madula mo ipahayag ang tinago sang imo abyan.
54 O anak ko! indi pagtuguti ang bisan isa ka pulong nga magguwa gikan sa imo baba tubtub nga makakuha ka sing laygay sa imo tagipusuon. Kag indi magtindog sa tunga sang mga tawo nga nagabaisay, kay gikan sa isa ka malain nga pulong may nagahalin nga pag-ilinaway, kag gikan sa isa ka pag-ilinaway may nagaabot nga inaway, kag gikan sa inaway may nagaabot nga pag-inaway, kag ikaw mapilitan sa pagsaksi; apang magdalagan ka gikan didto kag magpahuway.
55 O anak ko! indi magbato sa isa ka tawo nga mas mabaskog sangsa imo kaugalingon, kundi magkuha ka sing isa ka mapailubon nga espiritu, kag isa ka pagbatas kag isa ka matarong nga pagginawi, kay wala na sing mas maayo pa sangsa sina.
56 O anak ko! indi pagdumti ang imo nahauna nga abyan, kay ang ikaduha mahimo nga indi magdugay.
57 O anak ko! bisitaha ang mga imol sa iya kapipit-an, kag maghambal nahanungod sa iya sa atubang sang Sultan, kag himua ang imo kakugi sa pagluwas sa iya gikan sa baba sang leon.
58 O anak ko! indi magkasadya sa kamatayon sang imo kaaway, kay pagkatapos sang malip-ot nga tion mangin iya isigkatawo, kag sia nga nagayaguta sa imo tahuron mo kag padunggan kag mangin una sa iya sa pagtamyaw.
59 O anak ko! kon ang tubig magtindog sa langit, kag ang itom nga uwak magputi, kag ang mira magtam-is subong sang dugos, nian ang mga ignorante kag mga buangbuang mahimo nga makahangop kag mangin maalam.
60 O anak ko! kon luyag mo nga mangin maalam, punggan ang imo dila gikan sa pagbinutig, kag ang imo kamot gikan sa pagpangawat, kag ang imo mga mata gikan sa pagtan-aw sang malaut; nian pagatawgon ka nga maalam.
61 O anak ko! pabay-i nga ang maalam nga tawo magbunal sa imo sang bilugon, apang ang buangbuang indi maghaplas sa imo sang matam-is nga lana. Mangin mapainubuson sa imo pagkapamatan-on kag padunggan ka sa imo katigulangon.
62 O anak ko! indi magbato sa tawo sa mga adlaw sang iya gahum, ukon sa suba sa mga adlaw sang iya pagbaha.
63 O anak ko! indi ka magdalidali sa kasal sang isa ka asawa, kay kon magmadinalag-on ini, magasiling sia, ‘Ginuo ko, himua ako sing kahimusan’; kag kon magmasakit ini, hatagan niya sia sing grado kon sin-o ang kabangdanan sini.
64 O anak ko! ang bisan sin-o nga elegante sa iya panapton, amo man sia sa iya paghambal; kag sia nga may malain nga dagway sa iya panapton, sia man amo man sa iya paghambal.
65 O anak ko! kon nakahimo ka sing pagpangawat, ipahibalo ini sa Sultan, kag hatagi sia sing bahin sini, agud nga maluwas ka gikan sa iya, kay kon indi, magaantos ka sing kapaitan.
66 O anak ko! mag-abyan sa tawo nga ang iya kamot busog kag busog, kag indi mag-abyan sa tawo nga ang iya kamot sirado kag gutom.
67 May apat ka mga butang nga sa diin ang hari ukon ang iya hangaway indi mahimo nga malig-on: pagpamigos sang visir, kag malain nga gobyerno, kag pagtuis sang kabubut-on, kag pagpigos sa sakop; kag apat ka butang nga indi matago: ang maalam, kag ang buangbuang, kag ang manggaranon, kag ang imol.'

KAPITULO 3

Si Ahikar nagretiro gikan sa aktibo nga partisipasyon sa mga hilikuton sang estado. Ginatugyan niya ang iya mga pagkabutang sa iya malimbungon nga hinablos. Yari ang makatilingala nga sugilanon kon paano ang isa ka wala sing pagpasalamat nga manugbaligya nangin manugpalsipikar. Ang isa ka maalam nga plano sa pag-ipit kay Ahikar nagresulta sa iya pagkakondenar sa kamatayon. Dayag nga ang katapusan sa Ahikar.

1 Amo ini ang ginsiling ni Haiqâr, kag sang natapos niya ining mga sugo kag mga hulubaton kay Nadan, ang anak sang iya utod nga babayi, naghanduraw sia nga tumanon niya ini tanan, kag wala sia makahibalo nga sa baylo sini ginapakita niya sa iya ang kakapoy kag pagtamay kag pagyaguta.

2 Pagkatapos sini si Haiqâr nagpungko sing mahipos sa iya balay kag gintugyan kay Nadan ang tanan niya nga mga pagkabutang, kag ang mga ulipon, kag ang mga ulipon nga babayi, kag ang mga kabayo, kag ang mga baka, kag ang tanan nga iban pa nga iya ginpanag-iyahan kag naangkon; kag ang gahum sa pagsugo kag sa pagdumili nagpabilin sa kamot ni Nadan.

3 Kag si Haiqâr nagpungko sing malinong sa iya balay, kag sa tagsa ka tion si Haiqâr nagakadto kag nagahatag sang iya pagtahod sa hari, kag nagapauli.

4 Karon sang nahangpan ni Nadan nga ang gahum sa pagsugo kag pagdumili yara sa iya kaugalingon nga kamot, gintamay niya ang posisyon ni Haiqâr kag ginyaguta sia, kag nagsugod sa pagbasol sa iya sa tagsa ka tion nga magpakita sia, nga nagasiling, 'Ang akon tiyo nga si Haiqâr yara sa iya dotage, kag wala sia sing nahibaluan karon.’

5 Kag nagsugod sia sa pagbunal sang mga ulipon kag mga ulipon nga babayi, kag sa pagbaligya sang mga kabayo kag sang mga kamelyo kag nangin magasto sa tanan nga ginapanag-iyahan sang iya tiyo nga si Haiqâr.

6 Kag sang makita ni Haiqâr nga wala sia sing kaluoy sa iya mga alagad ukon sa iya panimalay, nagtindog sia kag ginlagas sia gikan sa iya balay, kag nagpadala sa pagpahibalo sa hari nga ginpalapta niya ang iya mga pagkabutang kag ang iya panimalay.

7 Kag ang hari nagtindog kag gintawag si Nadan kag nagsiling sa iya: 'Samtang si Haiqâr nagapabilin nga mapagros, wala sing isa nga magagahom sa iya mga pagkabutang, ukon sa iya panimalay, ukon sa iya mga pagkabutang.'

8 Kag ang kamot ni Nadan ginbayaw gikan sa iya tiyo nga si Haiqâr kag gikan sa tanan niya nga mga pagkabutang, kag sa sini nga tion wala sia magsulod ukon magguwa, ukon magtamyaw sa iya.

9 Gani ginhinulsulan ni Haiqâr ang iya pagpangabudlay upod kay Nadan nga anak sang iya utod nga babayi, kag padayon sia nga nangin masubo gid.

10 Kag si Nadan may isa ka manghod nga lalaki nga ginhingalanan kay Benuzârdân, gani gindala sia ni Haiqâr sa iya kaugalingon sa baylo ni Nadan, kag ginpadaku kag ginpasidunggan sia nga may labing daku nga kadungganan. Kag gintugyan niya sa iya ang tanan niya nga pagkabutang, kag ginhimo sia nga gobernador sang iya palasyo.

11 Karon sang nahibal-an ni Nadan ang natabo nadakop sia sang kahisa kag kahisa, kag nagsugod sia sa pagreklamo sa tagsa ka tawo nga nagapamangkot sa iya, kag sa pagyaguta sa iya, tiyo nga si Haiqâr, nga nagasiling: 'Ginlagas ako sang akon tiyo gikan sa iya balay, kag ginpasulabi ang akon utod sangsa akon, apang kon ang Labing Mataas nga Dios maghatag sa akon sing gahum, dalhon ko sa iya ang kalamidad nga mapatay sia.'

12 Kag si Nadan padayon nga nagpamalandong kon ano nga bato ang mahimo niya himuon para sa iya. Pagligad sang pila ka tion, nagsulat ini kay Akis, nga anak ni Sah nga Maalam, nga hari sang Persia, nga nagasiling:

13 'Ang paghidait kag kapagros kag kusog kag kadungganan gikan kay Senaquerib nga hari sang Asiria kag Ninive, kag gikan sa iya visir kag sa iya sekretaryo nga si Haiqâr sa imo, O daku nga hari! Kabay nga may sinsilyo sa tunga namon kag sa akon.

14 Kag kon ini nga sulat makalab-ot sa imo, kon magtindog ka kag magkadto gilayon sa kapatagan sang Nisrîn, kag sa Asiria, kag Ninive, itugyan ko ang ginharian sa imo nga wala sing inaway kag wala sing inaway.'

15 Kag nagsulat man sia sang isa pa ka sulat sa ngalan ni Haiqâr para sa Paraon nga hari sang Egipto. ‘Kabay nga may paghidait sa tunga mo kag sa akon, O gamhanan nga hari!

16 Kon sa tion nga ini nga sulat makalab-ot sa imo magatindog ka kag magkadto sa Asiria kag Ninive sa kapatagan sang Nisrin, itugyan ko sa imo ang ginharian nga wala sing inaway kag wala sing inaway.'

17 Kag ang pagsulat ni Nadan kaangay sa pagsulat sang iya tiyo nga si Haiqâr.

18 Dayon ginpilo niya ang duha ka sulat, kag ginselyohan ini sang selyo sang iya tiyo nga si Haiqâr; bisan pa, yara sila sa palasyo sang hari.

19 Dayon nagkadto sia kag nagsulat sang isa ka sulat gikan sa hari sa iya tiyo nga si Haiqâr: 'Paghidait kag kapagros sa akon Vizier, sa akon Sekretaryo, sa akon Chancellor, Haiqâr.

20 O Haiqâr, kon ini nga sulat makalab-ot sa imo, tipuna ang tanan nga mga soldado nga kaupod mo, kag tuguti sila nga mangin himpit sa panapton kag sa kadamuon, kag dalha sila sa akon sa ikalima nga adlaw sa kapatagan sang Nisrîn.

21 Kag kon makita mo ako didto nga nagapadulong sa imo, dali-dali kag himua ang mga hangaway batok sa akon subong sang isa ka kaaway nga magapakig-away upod sa akon, kay kaupod ko ang mga embahador sang Paraon nga hari sang Egipto, agud nga makita nila ang kusog sang aton hangaway kag mahimo nga mahadlok sa aton, kay sila ang aton mga kaaway kag ginakaugtan nila kita.’

22 Dayon ginselyohan niya ang sulat kag ginpadala ini kay Haiqâr paagi sa isa sang mga alagad sang hari. Kag ginkuha niya ang isa pa ka sulat nga iya ginsulat kag ginhumlad ini sa atubang sang hari kag ginbasa ini sa iya kag ginpakita sa iya ang pat-in.

23 Kag sang mabatian sang hari kon ano ang yara sa sulat naglibog sia sing daku nga kalibog kag naakig sing dako kag masingki nga kaakig, kag nagsiling, ‘A, ginpakita ko ang akon kaalam! ano ang nahimo ko kay Haiqâr nga ginsulat niya ining mga sulat sa akon mga kaaway? Amo bala ini ang akon balos gikan sa iya para sa akon mga benepisyo sa iya?'
24 Nagsiling si Nadan sa iya, ‘Indi ka magkasubo, Mahal nga Hari! ukon maakig, kundi magkadto kita sa kapatagan sang Nisrîn kag tan-awon kon ang sugilanon matuod ukon indi.'
25 Nian si Nadan nagbangon sa ikalima nga adlaw kag gindala ang hari kag ang mga soldado kag ang visir, kag nagkadto sila sa desierto sa kapatagan sang Nisrin. Kag nagtulok ang hari, kag yari karon! Si Haiqâr kag ang hangaway ginhanda.
26 Kag sang makita ni Haiqâr nga didto ang hari, nagpalapit sia kag nagsinyas sa hangaway nga maghulag subong sang nagapakig-away kag makig-away sing nagasunodsunod batok sa hari subong sang nakita sa sulat, nga wala sia makahibalo kon ano nga buho ang ginkutkot ni Nadan sya.
27 Kag sang makita sang hari ang buhat ni Haiqâr nadakpan sia sang kabalaka kag kakugmat kag kalibog, kag naakig sing daku nga kaakig.
28 Kag si Nadan nagsiling sa iya, ‘Nakita mo bala, Mahal nga Hari! ano ang ginhimo sining makaluluoy? apang indi ka magkaakig kag indi magkasubo ukon magkasakit, kundi magkadto ka sa imo balay kag maglingkod sa imo trono, kag dalhon ko si Haiqâr sa imo nga ginagapos kag ginakadenahan sang mga kadena, kag tabugon ko ang imo kaaway gikan sa imo nga wala sing pagpangabudlay.'
29 Kag ang hari nagbalik sa iya trono, nga naakig nahanungod kay Haiqâr, kag wala sing ginhimo batok sa iya. Kag si Nadan nagkadto kay Haiqâr kag nagsiling sa iya, 'W’allah, O tiyo ko! Ang hari sa pagkamatuod nagakasadya sa imo nga may daku nga kalipay kag nagapasalamat sa imo sa paghimo sang iya ginsugo sa imo.
30 Kag karon ginpadala niya ako sa imo agud mapahalin mo ang mga soldado sa ila mga katungdanan kag magpalapit ka sa iya nga ang imo mga kamot nagapos sa imo likod, kag ang imo mga tiil nakadenahan, agud nga makita ini sang mga embahador ni Paraon, kag agud nga ang hari mahimo nga ginakahadlukan nila kag sang ila hari.’
31 Dayon nagsabat si Haiqâr kag nagsiling, 'Ang pagpamati amo ang pagtuman.' Kag nagtindog sia gilayon kag gingapos ang iya mga kamot sa likod, kag ginkadenahan ang iya mga tiil.
32 Kag gindala sia ni Nadan kag nag-upod sa iya sa pagkadto sa hari. Kag sang nagsulod si Haiqâr sa atubang sang hari nagyaub sia sa iya sa duta, kag naghandum sang gahum kag kabuhi nga wala sing katapusan sa hari.
33 Dayon nagsiling ang hari, 'O Haiqâr, akon Sekretaryo, ang Gobernador sang akon mga hilikuton, ang akon Chancellor, ang manuggahom sang akon Estado, sugiri ako kon ano nga kalautan ang akon nahimo sa imo nga ginbalusan mo ako paagi sa sining malaw-ay nga buhat.'
34 Dayon ginpakita nila sa iya ang mga sulat nga may sinulatan kag pat-in. Kag sang makita ini ni Haiqâr, ang iya mga tiil kag kamot nagkurog kag ang iya dila nahigot gilayon, kag indi sia makahambal sing isa ka tinaga gikan sa kahadlok; apang ginbitay niya ang iya ulo pakadto sa duta kag nangin apa.
35 Kag sang makita ini sang hari, nabatyagan niya nga ang butang naghalin sa iya, kag gilayon sia nga nagtindog kag nagsugo sa ila nga patyon si Haiqâr, kag hampakon ang iya liog paagi sa espada sa gwa sang dakbanwa.
36 Dayon nagsinggit si Nadan kag nagsiling, 'O Haiqâr, O itom nga nawong! ano ang pulos mo sa imo pagpamalandong ukon sa imo gahum sa paghimo sini nga buhat sa hari?'
37 Amo ini ang ginasiling sang manugsugid. Kag ang ngalan sang espadahanon amo si Abu Samîk. Kag ang hari nagsiling sa iya, ‘O manug-espada! magtindog, kadto, dugmukon ang liog ni Haiqâr sa ganhaan sang iya balay, kag ihaboy ang iya ulo gikan sa iya lawas sing isa ka gatos ka maniko.'
38 Dayon nagluhod si Haiqâr sa atubang sang hari, kag nagsiling, 'Mabuhi ka sing dayon! kag kon luyag mo nga patyon ako, tuguti nga matuman ang imo luyag; kag nahibal-an ko nga wala ako sing sala, apang ang malaut nga tawo dapat maghatag sang isa ka husay sang iya kalautan; wala’y sapayan sini, O ginuo ko nga hari! Nagapangabay ako sa imo kag sa imo pag-abyanay, tuguti ang manug-espada nga ihatag ang akon lawas sa akon mga ulipon, agud nga ilubong nila ako, kag ang imo ulipon mangin imo halad.'
39 Nagtindog ang hari kag ginsugo niya ang manug-espada nga himuon ang iya luyag.
40 Kag gilayon niya nga ginsugo ang iya mga alagad nga dakpon si Haiqâr kag ang espadahanon kag mag-upod sa iya nga hublas agud mapatay nila sia.
41 Kag sang nahibal-an gid ni Haiqâr nga patyon sia nagpadala sia sa iya asawa, kag nagsiling sa iya, 'Guwa ka kag sugata ako, kag tuguti nga may isa ka libo ka lamharon nga mga ulay upod sa imo, kag pasuksok sila sang mga panapton nga purpura kag seda nga maghibi sila sa akon antes ako mapatay.
42 Magpreparar man sang lamisa para sa espadahanon kag sa iya mga alagad. Kag magtimpla sing bugana nga alak, agod makainom sila.’
43 Gintuman niya ang tanan nga ginsugo niya sa iya. Kag maalam gid sia, maalam, kag maalamon. Kag gintingob niya ang tanan nga posible nga kortesiya kag pagtuon.
44 Kag sang nag-abot ang kasuldadohan sang hari kag sang espadahanon nakita nila ang lamisa nga nahanda na, kag ang alak kag ang maluho nga mga kalan-on, kag nagsugod sila sa pagkaon kag pag-inom tubtob nga nahubog sila.
45 Dayon ginkuha ni Haiqâr ang espadahanon nga palayo sa grupo kag nagsiling, 'O Abu Samîk, wala ka bala makahibalo nga sang si Sarhadum nga hari, ang amay ni Senakerib, luyag magpatay sa imo, ginkuha ko

ikaw kag gintago sa isa ka lugar tubtob ang kaakig sang hari nag-untat kag nagpangayo sia sa imo?
46 Kag sang gindala ko ikaw sa iya presensya nagkalipay sia sa imo: kag karon dumduma ang kaayo nga ginhimo ko sa imo.
47 Kag nahibal-an ko nga ang hari magahinulsol nahanungod sa akon kag magakaakig sa daku nga kaakig nahanungod sa akon pagpatay.
48 Kay wala ako sing sala, kag kon ipresentar mo ako sa iya atubang sa iya palasyo, masugata mo ang daku nga kapalaran, kag mahibal-an mo nga si Nadan nga anak sang akon utod nga babayi nagdaya sa akon kag naghimo sining malain nga buhat sa akon, kag ang hari magahinulsol sa pagpatay sa akon; kag karon may isa ako ka bodega sa hardin sang akon balay, kag wala sing may nakahibalo sini.
49 Tagoa ako sa sini nga may ihibalo sang akon asawa. Kag may isa ako ka ulipon sa bilangguan nga takus patyon.
50 Dalha sia sa guwa kag pasuksok sia sang akon mga bayo, kag sugoa ang mga alagad kon hubog na sila nga patyon sia. Indi nila mahibaluan kon sin-o ang ila ginapatay.
51 Kag ihaboy ang iya ulo sing isa ka gatos ka maniko gikan sa iya bangkay, kag ihatag ang iya bangkay sa akon mga ulipon agod ilubong nila ini. Kag makatipon ka sing daku nga manggad upod sa akon.
52 Kag dayon ginhimo sang espadahanon ang ginsugo sa iya ni Haiqâr, kag nagkadto sia sa hari kag nagsiling sa iya, 'Kabay nga ang imo ulo mabuhi sing dayon!'
53 Dayon ang asawa ni Haiqar nagapanaug sa iya sa palanaguan kada semana kon ano ang bastante para sa iya, kag wala sing may nakahibalo sini kundi sia mismo.
54 Kag ang sugilanon ginbalita kag ginsulit kag ginpalapnag sa tagsa ka duog kon paano si Haiqâr nga Maalam ginpatay kag napatay, kag ang tanan nga mga tawo sadtong siudad naglalaw para sa iya.
55 Kag naghibi sila kag nagsiling: 'Kailo ka, O Haiqâr! kag para sa imo pagtuon kag sa imo pagkamatinahuron! Daw ano kasubo sa imo kag sa imo ihibalo! Diin bala makita ang isa pa nga pareho sa imo? kag diin bala ang isa ka tawo nga tuman ka maalam, tuman ka tinun-an, tuman ka lantip sa paggahom nga kaangay sa imo agud nga mapuno niya ang imo lugar?'
56 Apang ang hari naghinulsol nahanungod kay Haiqâr, kag ang iya paghinulsol wala sing pulos sa iya.
57 Dayon gintawag niya si Nadan kag nagsiling sa iya, 'Lakat kag dalha ang imo mga abyan upod sa imo kag maghimo sang paglalaw kag paghibi para sa imo tiyo nga si Haiqâr, kag magpangasubo para sa iya subong sang kinabatasan, nga nagapadungog sa iya handumanan.'
58 Apang sang si Nadan, ang buangbuang, ang ignorante, ang matig-a sing tagipusuon, nagkadto sa balay sang iya tiyo, wala sia naghibi ukon nagpangasubo ukon naglalaw, kundi nagtipon sang mga wala sing tagipusuon kag balingag nga mga tawo kag nagsugod sa pagkaon kag pag-inom.
59 Kag si Nadan nagsugod sa pagdakop sang mga suluguon nga babayi kag sang mga ulipon nga iya ni Haiqâr, kag gingapos sila kag ginsakit sila kag ginhampak sila sang isa ka masakit nga pagbunal.
60 Kag wala niya gintahod ang asawa sang iya tiyo, sia nga nagpadaku sa iya subong sang iya kaugalingon nga anak, kundi luyag niya nga mahulog sia sa sala upod sa iya.
61 Apang si Haiqâr gin-utod sa palanaguan, kag nabatian niya ang paghibi sang iya mga ulipon kag sang iya mga kaingod, kag gindayaw niya ang Labing Mataas nga Dios, ang Isa nga Maluluy-on, kag nagpasalamat, kag pirme sia nagapangamuyo kag nagapakitluoy sa Labing Mataas nga Dios .
62 Kag ang manug-espada nagakadto sa pulupanag-on kay Haiqâr samtang yara sia sa tunga sang palanaguan: kag si Haiqâr nagkadto kag nagpangabay sa iya. Kag ginlugpayan niya sia kag naghandum sing kaluwasan.
63 Kag sang ang sugilanon ginbalita sa iban nga mga pungsod nga si Haiqâr nga Maalam ginpatay, ang tanan nga mga hari nagkasubo kag nagtamay kay hari Senakerib, kag nagpangasubo sila kay Haiqâr nga manugsolbar sang mga paktakon.

KAPITULO 4

"Ang mga Bugtong sang Sphinx." Ano gid ang natabo kay Ahikar. Ang iya pagbalik.
1 Kag sang masiguro sang hari sang Egipto nga si Haiqâr napatay, nagtindog sia gilayon kag nagsulat sang isa ka sulat kay hari Senakerib, nga nagapahanumdom sa iya sa sini 'sang paghidait kag kapagros kag kusog kag kadungganan nga ginahandum namon sing pinasahi para sa imo, akon hinigugma nga utod, si hari Senaquerib.
2 Nagahandum ako sa pagpatindog sang isa ka kastilyo sa tunga sang langit kag sang duta, kag luyag ko nga ipadala mo sa akon ang isa ka maalam, maalam nga tawo gikan sa imo kaugalingon sa pagtukod sini para sa akon, kag sa pagsabat sa akon sang tanan ko nga mga pamangkot, kag agud nga maangkon ko ang mga buhis kag mga buhis sa Asiria sa sulod sang tatlo ka tuig.'
3 Dayon ginselyohan niya ang sulat kag ginpadala kay Senaquerib.
4 Ginkuha niya ini kag ginbasa ini kag ginhatag ini sa iya mga vizir kag sa mga dungganon sang iya ginharian, kag naglibog ang ila ulo kag nahuya, kag naakig sia sing daku nga kaakig, kag nalibog kon paano sia dapat maghulag.
5 Dayon gintipon niya ang mga tigulang, ang mga maalam, ang mga maalam, ang mga pilosopo, ang mga manugpakot, ang mga astrologo, kag ang tagsatagsa nga yara sa ila duta, kag ginbasa sa ila ang sulat kag nagsiling sa ila, 'Sin-o sa inyo ang luyag magkadto ka sa Paraon nga hari sang Egipto kag sabta sia sang iya mga pamangkot?'
6 Kag nagsiling sila sa iya, 'Mahal nga Hari! hibalua mo nga wala sing isa sa imo ginharian nga nakahibalo sining mga pamangkot luwas kay Haiqâr, ang imo vizier kag sekretaryo.
7 Apang kon parte sa amon, wala kami sing kalantip sa sini, luwas kon si Nadan nga anak sang iya utod nga babayi, kay gintudluan niya sia sang tanan niya nga

kaalam, tinun-an kag ihibalo. Tawga sia sa imo, basi mahukas niya ining matig-a nga higot.'
8 Dayon gintawag sang hari si Nadan kag ginsilingan, Tan-awa ninyo ini nga sulat kag hangpa kon ano ang yara sa sini. Kag sang mabasa ini ni Nadan, nagsiling sia, ‘O ginoo ko! sin-o ang makasarang sa pagtukod sang isa ka kastilyo sa tunga sang langit kag duta?'
9 Kag sang mabatian sang hari ang pamulongpulong ni Nadan nagkasubo sia sa isa ka dako kag masakit nga kasubo, kag nagpanaug gikan sa iya trono kag nagpungko sa mga abo, kag nagsugod sa paghibi kag paglalaw tungod kay Haiqâr.
10 Nagasiling sila, ‘O akon kasubo! O Haiqâr, nga nakahibalo sang mga sekreto kag mga paktakon! kailo ako para sa imo, O Haiqâr! O manunudlo sang akon duta kag pangulo sang akon ginharian, diin ako makakita sang kaangay mo? O Haiqâr, O manunudlo sang akon pungsod, diin ako magdangop para sa imo? kailo ako para sa imo! paano ko ikaw ginlaglag! kag namati ako sa hambal sang isa ka buangbuang, ignorante nga bata nga lalaki nga wala sing ihibalo, wala sing relihion, wala sing pagkalalaki.
11 Ah! kag liwat Ah para sa akon kaugalingon! sin-o ang makahatag sa imo sa akon sing makaisa lang, ukon makadala sa akon sang balita nga si Haiqâr buhi? kag ihatag ko sa iya ang katunga sang akon ginharian.
12 Diin bala ini sa akon? Ah, Haiqâr! agod nga makita ko ikaw sing makaisa lang, agod nga mabusog ako sa pagtan-aw sa imo kag sa pagkalipay sa imo.
13 Ah! O akon kasubo para sa imo sa tanan nga tion! O Haiqâr, paano ko ikaw ginpatay! kag wala ako magdugay sa imo kaso tubtob nga nakita ko ang katapusan sang butang.'
14 Kag ang hari padayon nga nagahibi sa adlaw kag gab-i. Karon sang makita sang espadahanon ang kaakig sang hari kag ang iya kasubo kay Haiqâr, ang iya tagipusuon naghumok sa iya,, kag nagpalapit sia sa iya atubang kag nagsiling sa iya:
15 ‘O ginoo ko! sugoa ang imo mga alagad nga utdon ang akon ulo.' Dayon ang hari nagsiling sa iya: 'Kailo sa imo, Abu Samîk, ano ang imo sala?'
16 Kag ang manug-espada nagsiling sa iya, 'O akon agalon! ang tagsa ka ulipon nga nagahimo sing supak sa pulong sang iya agalon ginapatay, kag ako nagsupak sa imo sugo.’
17 Dayon nagsiling ang hari sa iya. 'Kailo sa imo, O Abu Samîk, sa ano ang imo ginhimo nga supak sa akon sugo?'
18 Kag ang manug-espada nagsiling sa iya, 'O akon ginoo! ginsugo mo ako nga patyon si Haiqâr, kag nahibal-an ko nga magahinulsol ka nahanungod sa iya, kag nga nahimo sia sing sayop, kag gintago ko sia sa isa ka duog, kag ginpatay ko ang isa sang iya mga ulipon, kag luwas na sia karon sa bubon, kag kon suguon mo ako dalhon ko sia sa imo.'
19 Kag ang hari nagsiling sa iya. 'Kailo ka, O Abu Samîk! ginyaguta mo ako kag ako ang imo agalon.'
20 Kag ang manug-espada nagsiling sa iya, 'Indi, kundi sa kabuhi sang imo ulo, O ginoo ko! Si Haiqâr luwas kag buhi.'
21 Kag sang mabatian sang hari ina nga pulong, nakabatyag sia sing pat-od sa butang, kag ang iya ulo naglangoy, kag nalipong sia sa kalipay, kag ginsugo niya sila nga dalhon si Haiqâr.
22 Kag nagsiling sia sa manug-espada, ‘O masaligan nga alagad! kon ang imo ginahambal matuod, luyag ko nga pauswagon ko ikaw, kag pataason ang imo dignidad labaw sa tanan mo nga mga abyan.'
23 Kag ang manug-espada naglakat nga nagakalipay tubtob nakalab-ot sia sa balay ni Haiqâr. Kag ginbuksan niya ang ganhaan sang palanaguan, kag nagdulhog kag nakita niya si Haiqâr nga nagapungko, nga nagadayaw sa Dios, kag nagapasalamat sa Iya.
24 Kag nagsinggit sia sa iya, nga nagasiling, 'O Haiqâr, ginadala ko ang labing daku nga kalipay, kag kalipay, kag kalipay!'
25 Kag si Haiqâr nagsiling sa iya, 'Ano ang balita, O Abu Samîk?' Kag ginsugid niya sa iya ang tanan parte sa hari halin sa ginsuguran tubtob sa katapusan. Dayon gindala niya sia kag nagkadto sa hari.
26 Kag sang gintulok sia sang hari, nakita niya nga ang iya buhok naglaba subong sang mga sapat nga mapintas kag ang iya mga kuko subong sang mga kuko sang agila, kag ang iya lawas mahigko sang yab-ok, kag ang duag sang iya guya nagbag-o kag nag-usmod kag karon daw abo na.
27 Kag sang makita sia sang hari nagkasubo sia tungod sa iya kag nagtindog gilayon kag ginhakos sia kag ginhalukan sia, kag naghibi tungod sa iya kag nagsiling: ‘Dayawon ang Dios! nga nagdala sa imo pabalik sa akon.'
28 Dayon ginlugpayan niya sia kag ginlugpayan. Kag gin-uba niya ang iya panapton, kag ginsuksok ini sa manug-espada, kag nangin maluluy-on gid sa iya, kag ginhatagan sia sing daku nga manggad, kag ginpahuway si Haiqâr.
29 Dayon nagsiling si Haiqâr sa hari, ‘Magkabuhi ka sing dayon! Amo ini ang mga buhat sang mga anak sang kalibutan. Nagpatubo ako sang isa ka kahoy nga palma nga akon masandigan sa sini, kag nagduko ini sa kilid, kag ginhulog ako.
30 Pero, O Ginoo ko! sanglit nagpakita ako sa imo atubangan, indi ka pag-ipigos! Kag ang hari nagsiling sa iya: ‘Pakamaayuhon ang Dios, nga nagpakita sa imo sing kaluoy, kag nakahibalo nga ikaw ginhimuan sing malain, kag nagluwas sa imo kag nagluwas sa imo gikan sa pagpatay.
31 Apang kadto ka sa mainit nga paliguan, kag kiskisan ang imo ulo, kag utdon ang imo mga kuko, kag ilisan ang imo mga panapton, kag maglingawlingaw sa sulod sang kap-atan ka adlaw, agud nga makahimo ka sing maayo sa imo kaugalingon kag makapaayo sang imo kahimtangan kag sang duag sang imo guya mahimo nga magbalik sa imo.'
32 Dayon gin-uba sang hari ang iya malahalon nga bayo, kag ginsuksok ini kay Haiqâr, kag si Haiqâr nagpasalamat sa Dios kag nagyaub sa hari, kag naglakat sa iya puluy-an nga malipayon kag malipayon, nga nagadayaw sa Labing Mataas nga Dios.

33 Kag ang katawhan sang iya panimalay nagkalipay upod sa iya, kag ang iya mga abyan kag ang tanan nga nakabati nga nabuhi sia nagkalipay man.

KAPITULO 5

Ang letra sang "mga paktakon" ginapakita kay Ahikar. Ang mga batang lalaki sa mga agila. Ang una nga "eroplano" nga pagsakay. Pakadto sa Egipto. Si Ahikar, nga isa ka tawo nga may kaalam may yara man sang sense of humor. (Bersikulo 27).
1 Kag ginhimo niya ang ginsugo sa iya sang hari, kag nagpahuway sa sulod sang kap-atan ka adlaw.
2 Dayon ginsuksok niya ang iya pinakamatahom nga panapton, kag nagsakay pakadto sa hari, upod ang iya mga ulipon sa iya likod kag sa iya atubang, nga nagakalipay kag nagakasadya.
3 Apang sang mahibaluan ni Nadan nga anak sang iya utod nga babayi ang nagakatabo, hinadlukan gid sia, kag naglibog ang ulo niya, kag indi sia makahibalo kon ano ang himuon.
4 Kag sang makita ini ni Haiqâr nagsulod sia sa atubang sang hari kag nagtamyaw sa iya, kag ginbalik niya ang panamyaw, kag ginpapungko sia sa iya tupad, nga nagasiling sa iya,
'O akon pinalangga nga Haiqâr! tan-awa ining mga sulat nga ginpadala sang, hari sang Egipto sa amon, pagkatapos niya mabatian nga ikaw ginpatay.
5 Ginpaakig nila kami kag gindaog, kag madamo sa amon pungsod ang nagpalagyo sa Egipto tungod sa kahadlok sa mga buhis nga ginpadala sa amon sang hari sang Egipto.
6 Dayon ginkuha ni Haiqâr ang sulat kag ginbasa ini kag nahangpan ang kaundan sini.
7 Dayon nagsiling sia sa hari. ‘Indi ka magkaakig, O ginoo ko! Makadto ako sa Egipto, kag ibalik ko ang mga sabat kay Paraon, kag ipakita ko sa iya ini nga sulat, kag sabton ko sia nahanungod sa mga buhis, kag pabalikon ko ang tanan nga nagpalagyo; kag pakahuy-an ko ang imo mga kaaway sa bulig sang Labing Mataas nga Dios, kag para sa Kalipay sang imo ginharian.'
8 Kag sang mabatian sang hari ining pamulongpulong gikan kay Haiqâr nagkalipay sia sing daku, kag ang iya tagipusuon nagsangkad kag ginpakita niya sa iya ang kahamuot.
9 Kag si Haiqâr nagsiling sa hari: 'Hatagi ako sing kap-atan ka adlaw nga padugay agod binagbinagon ko ini nga pamangkot kag atubangon ini.' Kag gintugutan ini sang hari.
10 Kag si Haiqâr nagkadto sa iya puluy-an, kag ginsugo niya ang mga mangangayam nga magdakop sang duha ka bataon nga agila para sa iya, kag gindakop nila sila kag gindala sila sa iya: kag ginsugo niya ang mga manughabol sang mga lubid nga maghabol sang duha ka higot sang gapas para sa iya, ang tagsa sa ila duha ka libo ka maniko ang kalabaon, kag ginpadala niya ang mga panday kag ginsugo sila sa paghimo sing duha ka dalagku nga mga kahon, kag ginhimo nila ini.
11 Dayon nagkuha sia sing duha ka magagmay nga mga bata nga lalaki, kag ginhinguyang niya ang adlaw-adlaw sa paghalad sing mga kordero kag sa pagpakaon sa mga agila kag sa mga bata nga lalaki, kag ginpasakay ang mga bata nga lalaki sa likod sang mga agila, kag gingapos niya sila sing malig-on nga higot, kag ginhigot ang higot sa mga tiil sang mga agila, kag pabay-i sila nga maglupad sing diutay kada adlaw, sa kalayuon nga napulo ka maniko, tubtob nga sila naanad kag natudluan sa sini; kag nagsaka sila sa bug-os nga kalabaon sang lubid tubtub nga nakalab-ot sila sa langit; ang mga lalaki nga nagatindog sa ila mga likod. Dayon ginbutong niya sila sa iya kaugalingon.
12 Kag sang makita ni Haiqâr nga ang iya handum natuman ginsugo niya ang mga bata nga lalaki nga kon dalhon sila sa langit dapat sila magsinggit, nga nagasiling:
13 ‘Dal-a kami sing daga kag bato agod makahimo kami sing palasyo para kay hari nga Paraon, kay wala kami sing ginahimo.’
14 Kag wala gid matapos ni Haiqâr ang paghanas sa ila kag pag-ehersisyo sa ila tubtob nga nakalab-ot sila sa pinakamataas nga punto (sang kalantip).
15 Dayon ginbayaan niya sila kag nagkadto sa hari kag nagsiling sa iya, ‘O ginoo ko! ang buluhaton natapos suno sa imo luyag. Magtindog ka upod sa akon agod ipakita ko sa imo ang katingalahan.'
16 Gani ang hari naglumpat kag nagpungko upod kay Haiqâr kag nagkadto sa isa ka malapad nga duog kag nagpadala sa pagdala sang mga agila kag sang mga bata nga lalaki, kag gingapos sila ni Haiqâr kag ginbuy-an sila sa kahawaan sa bug-os nga kalabaon sang mga lubid, kag nagsugod sila sa pagsinggit subong sang gintudluan niya sila. Dayon ginguyod niya sila sa iya kaugalingon kag ginbutang sa ila mga pulungkuan.
17 Kag ang hari kag ang mga kaupod niya natingala sing daku: kag ginhalukan sang hari si Haiqâr sa tunga sang iya mga mata kag nagsiling sa iya, 'Lakat ka sa paghidait, O hinigugma ko! O bugal sang akon ginharian! sa Egipto kag sabton ang mga pamangkot ni Paraon kag daugon sia paagi sa kusog sang Labing Mataas nga Dios.’
18 Dayon nagpaalam sia sa iya, kag gindala ang iya mga soldado kag ang iya mga soldado kag ang mga pamatan-on nga lalaki kag ang mga agila, kag nagkadto sa mga puluy-an sang Egipto; kag sang makaabot sia, nagliso sia padulong sa duta sang hari.
19 Kag sang mahibaluan sang katawhan sang Egipto nga ginpadala ni Senaquerib ang isa ka katapo sang iya Pribado nga Konsilyo sa pagpakighambal kay Paraon kag sa pagsabat sang iya mga pamangkot, ginsugid nila ang balita kay Haring Paraon, kag ginpadala niya ang isa ka grupo sang iya Pribado nga mga Konseho sa pagdala sa iya sa atubang niya .
20 Kag nagkadto sia kag nagkadto sa atubangan sang Paraon, kag nagyaub sa iya suno sa nagakaigo nga himuon sa mga hari.
21 Kag nagsiling sia sa iya: ‘O ginuo ko nga hari! Si Haring Senaquerib nagadayaw sa imo nga may bugana nga paghidait, kusog, kag kadungganan.
22 Kag ginpadala niya ako, nga isa sang iya mga ulipon, agod sabton ko ikaw sang imo mga pamangkot, kag

matuman ang tanan mo nga handum: kay nagpadala ka sa pagpangita sa akon ginoo nga hari sing isa ka tawo nga magapatindog sa imo sing kuta sa tunga sang langit kag duta.

23 Kag paagi sa bulig sang Labing Mataas nga Dios kag sang imo dungganon nga kahamuot kag sang gahom sang akon ginoo nga hari, patindugon ko ini para sa imo suno sa imo luyag.

24 Pero, Mahal nga Hari! kon ano ang imo ginsiling sa sini nahanungod sa mga buhis sang Egipto sa sulod sang tatlo ka tuig--karon ang kalig-on sang isa ka ginharian amo ang estrikto nga katarungan, kag kon ikaw magdaug kag ang akon kamot wala sing kalantip sa pagsabat sa imo, nian ang akon ginoo nga hari magapadala sa imo sang mga buhis nga imo ginsambit.

25 Kag kon masabat ko ikaw sa imo mga pamangkot, mabilin sa imo ang pagpadala sang bisan ano nga imo ginsambit sa akon ginoo nga hari.'

26 Kag sang pagkabati ni Paraon sang iya ginsiling, natingala sia kag nalibog sa kahilwayan sang iya dila kag sa katahom sang iya paghambal.

27 Kag nagsiling si Haring Paraon sa iya, ‘O tawo! ano ang imo ngalan?' Kag nagsiling sia, 'Ang imo alagad amo si Abiqâm, kag ako isa ka gamay nga hulmigas sang mga hulmigas ni haring Senakerib.'

28 Kag ang hari nagsiling sa iya, 'Wala bala sing mas mataas pa sa imo ang imo ginoo, nga nagpadala sa akon sang gamay nga subay sa pagsabat sa akon, kag sa pagpakighambal sa akon?'

29 Kag si Haiqâr nagsiling sa iya, 'O ginuo ko nga hari! Ginapangabay ko sa Dios nga Labing Mataas nga matuman ko ang yara sa imo hunahuna, kay ang Dios kaupod sang mga maluya agud nga Iya mapahuy-an ang mga mabakod.'

30 Dayon nagsugo ang Paraon nga maghanda sila sing puluy-an para kay Abiqâm kag hatagan sia sing kalan-on, pagkaon, kag ilimnon, kag tanan nga kinahanglanon niya.

31 Kag sang natapos ini, pagligad sang tatlo ka adlaw si Paraon nagsuksok sang iya kaugalingon sang purpura kag pula kag nagpungko sa iya trono, kag ang tanan niya nga mga vizir kag ang mga magnate sang iya ginharian nagatindog nga nagakrus ang ila mga kamot, ang ila mga tiil malapit sa isa kag isa, kag ang ila mga ulo nagaduko.

32 Kag nagpadala ang Paraon sa pagkuha kay Abiqâm, kag sang gin-atubang sia sa iya, nagyaub sia sa iya atubang, kag naghalok sa duta sa iya atubang.

33 Kag nagsiling si Haring Paraon sa iya, ‘O Abiqâm, sin-o bala ako? kag ang mga dungganon sang akon ginharian, kay sin-o sila kaanggid?'

34 Kag si Haiqâr nagsiling sa iya, 'O ginoo ko nga paryente ako ikaw kaangay sang diosdios nga si Bel, kag ang mga dungganon sang imo ginharian kaangay sang iya mga alagad.'

35 Nagsiling sia sa iya, 'Lakat ka, kag magbalik ka diri buwas.' Gani naglakat si Haiqâr suno sa ginsugo sa iya ni hari nga Paraon.

36 Kag pagkadason nga adlaw si Haiqâr nagkadto sa atubang sang Paraon, kag nagyaub, kag nagtindog sa atubang sang hari. Kag ang hari nagasuksok sing mapula nga panapton, kag ang mga dungganon nagapanapot sing puti.

37 Kag nagsiling ang Paraon sa iya 'O Abiqâm, sin-o ako kaangay? kag ang mga dungganon sang akon ginharian, kay sin-o sila kaanggid?'

38 Kag si Abiqâm nagsiling sa iya, 'O akon ginoo! kaangay ka sang adlaw, kag ang imo mga alagad kaangay sang mga silak sini.’ Kag ang hari nagsiling sa iya, 'Magbalik ka sa imo puluy-an, kag magbalik ka diri buwas.'

39 Dayon ginsugo ni Paraon ang iya Korte nga magsuksok sang puro nga puti, kag si Paraon napanaptan pareho sa ila kag nagpungko sa iya trono, kag ginsugo niya sila nga kuhaon si Haiqâr. Kag nagsulod sia kag nagpungko sa atubangan ni Jesus.

40 Kag nagsiling ang hari sa iya, ‘O Abiqâm, sin-o ako kaangay? kag ang akon mga dungganon, kay sin-o sila kaangay?'

41 Kag si Abiqâm nagsiling sa iya, 'O akon ginoo! kaangay ka sang bulan, kag ang imo mga dungganon kaangay sang mga planeta kag mga bituon.' Kag ang hari nagsiling sa iya, 'Lakat ka, kag buwas diri ka.'

42 Dayon ginsugo ni Paraon ang iya mga alagad nga magsuksok sang mga panapton nga may nagkalainlain nga mga duag, kag ang Paraon nagsuksok sang pula nga panapton nga velvet, kag nagpungko sa iya trono, kag ginsugo sila sa pagkuha kay Abiqâm. Kag nagsulod sia kag nagyaub sa iya atubangan.

43 Kag nagsiling sia, 'O Abiqâm, sin-o ako kaangay? kag ang akon mga hangaway, kay sin-o sila kaanggid?' Kag nagsiling sia, ‘O ginoo ko! kaangay ka sang bulan sang Abril, kag ang imo mga hangaway kaangay sang iya mga bulak.'

44 Kag sang mabatian ini sang hari nagkalipay sia sing daku kag nagsiling, 'O Abiqâm! sa nahauna nga tion ginpaanggid mo ako sa dios-dios nga si Bel, kag ang akon mga dungganon sa iya mga alagad.

45 Kag sa ikaduha nga tion ginpaanggid mo ako sa adlaw, kag ang akon mga dungganon sa mga silak sang adlaw.

46 Kag sa ikatlo nga tion ginpaanggid mo ako sa bulan, kag ang akon mga halangdon sa mga planeta kag mga bituon.

47 Kag sa ikaapat nga tion ginpaanggid mo ako sa bulan sang Abril, kag ang akon mga halangdon sa mga bulak sini. Apang karon, O Abiqâm! sugiri ako, imo ginoo, hari Senaquerib, kon sin-o ang kaangay niya? kag ang iya mga dungganon, kay sin-o sila kaangay?'

48 Kag si Haiqâr nagsinggit sa mabaskog nga tingog kag nagsiling: 'Malayo sa akon ang pagsambit sang akon ginoo nga hari kag ikaw nga nagapungko sa imo trono. Apang magtindog ka agod sugiran ko ikaw kon sin-o ang kaangay sang akon ginuo nga hari kag kon sin-o ang kaangay sang iya mga dungganon.’

49 Kag natingala ang Paraon sa kahilwayan sang iya dila kag sa iya kaisog sa pagsabat. Dayon nagtindog si Paraon gikan sa iya trono, kag nagtindog sa atubang ni Haiqâr, kag nagsiling sa iya, 'Sugiri ako karon, agod mahibaluan ko kon sin-o ang kaangay sang imo ginoo

nga hari, kag ang iya mga dungganon, kon sin-o sila kaangay.'
50 Kag si Haiqâr nagsiling sa iya: 'Ang akon ginoo amo ang Dios sang langit, kag ang iya mga dungganon amo ang mga kilat kag ang daguob, kag kon luyag niya ang mga hangin nagahuyop kag ang ulan nagatupa.
51 Kag ginasugo niya ang daguob, kag nagaiwag ini kag nagaulan, kag ginapunggan niya ang adlaw, kag wala ini nagahatag sang iya kapawa, kag ang bulan kag ang mga bituon, kag wala sila nagalibot.
52 Kag ginsugo niya ang bagyo, kag nagahuyop ini kag nagaulan kag ginatapakan sini ang Abril kag ginaguba ang mga bulak kag mga balay sini.'
53 Kag sang mabatian ni Paraon ini nga hambal, nalibog gid sia kag naakig sing daku, kag nagsiling sa iya: 'O tawo! sugiri ako sang kamatuoran, kag ipahibalo sa akon kon sin-o ka gid.'
54 Kag ginsugid niya sa iya ang kamatuoran. 'Ako si Haiqâr nga escriba, ang pinakadako sa mga Privy Councilors ni hari Senakerib, kag ako ang iya visir kag ang Gobernador sang iya ginharian, kag ang iya Chancellor.'
55 Kag nagsiling sia sa iya, 'Matuod ang imo ginsiling sa sini nga pulong. Apang nabatian namon ang parte kay Haiqâr, nga ginpatay sia ni hari Senakerib, apang daw buhi ka kag maayo.'
56 Kag si Haiqâr nagsiling sa iya, 'Huo, amo gid ang natabo, apang dayawon ang Dios, nga nakahibalo kon ano ang natago, kay ang akon ginoo nga hari nagsugo nga patyon ako, kag nagpati sia sa pulong sang mga malaw-ay nga mga tawo, apang ang Ginuo nagluwas ako, kag bulahan ang nagasalig sa Iya.'
57 Kag si Paraon nagsiling kay Haiqâr, 'Lakat ka, kag buwas yari ka diri, kag sugiri ako sang isa ka pulong nga wala ko pa gid mabatian gikan sa akon mga dungganon ukon gikan sa mga tawo sang akon ginharian kag sang akon pungsod.'

KAPITULO 6

Ang limbong nagmadinalag-on. Ginsabat ni Ahikar ang tagsa ka pamangkot ni Paraon. Ang mga lalaki sa mga agila amo ang kulminasyon sang adlaw. Ang kaalam, nga talagsa lang makita sa dumaan nga Kasulatan, ginpahayag sa Bersikulo 34-45.
1 Kag si Haiqâr nagkadto sa iya puluy-an, kag nagsulat sang isa ka sulat, nga nagasiling sa sini:
2 Halin kay Senaquerib nga hari sang Asiria. kag ang Nineve kay Faraon nga hari sang Egipto.
3 'Ang paghidait sa imo, O utod ko! kag ang amon ginapahibalo sa imo paagi sini amo nga ang isa ka utod nagakinahanglan sang iya utod, kag mga hari sang isa kag isa, kag ang akon paglaum gikan sa imo amo nga pahulam mo ako sing siyam ka gatos ka talento sang bulawan, kay kinahanglan ko ini para sa pagkaon sang ang pila sang mga soldado, nga, magasto ko ini sa ila. Kag pagkatapos sang diutay nga tion ipadala ko ini sa imo.'
4 Dayon ginpilo niya ang sulat, kag ginhatag ini sa hari sang madason nga adlaw.
5 Sang makita niya ini, naglibog ang iya ulo kag nagsiling sa iya, Sa pagkamatuod, wala pa gid ako makabati sing subong sina nga hambal gikan kay bisan sin-o.
6 Dayon si Haiqâr nagsiling sa iya, 'Matuod gid nga ini isa ka utang nga imo utang sa akon ginoo nga hari.'
7 Kag ginbaton ini ni Paraon, nga nagasiling, 'O Haiqâr, ini pareho sa imo nga tampad sa pag-alagad sa mga hari.
8 Dayawon ang Dios nga naghimo sa imo nga himpit sa kaalam kag nagpuni sa imo sang pilosopiya kag ihibalo.
9 Kag karon, O Haiqâr, nagapabilin ang amon ginahandum gikan sa imo, nga ikaw dapat magtukod subong isa ka kastilyo sa tunga sang langit kag duta.'
10 Dayon nagsiling si Haiqâr, 'Ang pagpamati amo ang pagtuman. Patindugan ko ikaw sang isa ka kastilyo suno sa imo luyag kag pagpili; apang, O akon ginoo nagahanda ako sa amon sang apog kag bato kag daga kag mga manugpangabudlay, kag may yara ako sang mga hanas nga mga manunukod nga magapatindog para sa imo suno sa imo luyag.'
11 Kag ginhanda sang hari ang tanan para sa iya, kag nagkadto sila sa isa ka malapad nga duog; kag si Haiqâr kag ang iya mga anak nga lalaki nag-abot sa sini, kag gindala niya ang mga agila kag ang mga pamatan-on nga lalaki upod sa iya; kag ang hari kag ang tanan niya nga mga dungganon nagkadto kag ang bug-os nga siudad nagtipon, agud nga makita nila kon ano ang himuon ni Haiqâr.
12 Dayon ginpaguwa ni Haiqâr ang mga agila sa mga kahon, kag ginhigot ang mga pamatan-on nga lalaki sa ila mga likod, kag ginhigot ang mga lubid sa mga tiil sang mga agila, kag ginpalakat sila sa kahawaan. Kag naglupad sila paibabaw, tubtob nga nagpabilin sila sa tunga sang langit kag duta.
13 Kag ang mga bata nga lalaki nagsugod sa pagsinggit, nga nagasiling, 'Magdala kamo sing mga tisa, magdala kamo sing lunang, agod mapatindog naton ang palasyo sang hari, kay wala kita sing ginahimo!'
14 Kag ang kadam-an natingala kag nalibog, kag natingala sila. Kag ang hari kag ang iya dungganon nga mga tawo natingala.
15 Kag si Haiqâr kag ang iya mga alagad nagsugod sa pagbunal sa mga trabahador, kag nagsinggit sila para sa mga tropa sang hari, nga nagasiling sa ila, 'Dal-a sa mga hanas nga mga trabahador ang ila luyag kag indi sila pag-upang sa ila trabaho.'
16 Kag ang hari nagsiling sa iya, 'Nabuang ka; sin-o ang makadala sang bisan ano sa sina nga kalayuon?'
17 Kag si Haiqâr nagsiling sa iya, 'O akon ginoo! paano kita makatukod sang isa ka kastilyo sa kahanginan? kag kon ang akon ginoo nga hari yari diri, nakapatindog sia kuntani sing pila ka kastilyo sa isa ka adlaw.'
18 Kag ang Paraon nagsiling sa iya, 'Lakat ka, O Haiqâr, sa imo puluy-an, kag magpahuway, kay gin-untat namon ang pagtukod sang kastilyo, kag buwas magkadto ka sa akon.'
19 Dayon nagbalik si Haiqâr sa iya puluy-an kag pagkadason nga adlaw nag-atubang sia sa Paraon. Kag ang Paraon nagsiling, 'O Haiqâr, ano ang balita nahanungod sa kabayo sang imo ginoo? kay kon

magpalapit sia sa kadutaan sang Asiria kag Ninive, kag ang amon mga kabayo makabati sang iya tingog, ginahulog nila ang ila mga piso.'
20 Kag sang mabatian ni Haiqâr ini nga pamulong-pulong nagkadto sia kag nagkuha sang isa ka kuring, kag gingapos sia kag nagsugod sa paglatigo sa iya sang isa ka mabaskog nga paglatigo tubtob nga nabatian ini sang mga Egiptohanon, kag nagkadto sila kag nagsugid sa hari nahanungod sini.
21 Kag nagpadala ang Paraon sa pagkuha kay Haiqâr, kag nagsiling sa iya, 'O Haiqâr, ngaa ginabunal mo ini kag ginabunal inang apa nga sapat?'
22 Kag si Haiqâr nagsiling sa iya, Ginoo ko nga hari! sa pagkamatuod nakahimo sia sing isa ka malaw-ay nga buhat sa akon, kag nagakadapat sa sini nga pagbunal kag pagbunal, kay ang akon ginoo nga hari nga si Senaquerib naghatag sa akon sing isa ka maayo nga manok, kag may mabaskog sia nga matuod nga tingog kag nakahibalo sang mga oras sang adlaw kag gab-i.
23 Kag ang kuring nagbugtaw sini nga gab-i kag gin-utod ang iya ulo kag naglakat, kag bangod sini nga buhat gintratar ko sia sa sini nga pag-inom.'
24 Kag ang Paraon nagsiling sa iya, 'O Haiqâr, nakita ko gikan sa sini tanan nga ikaw nagatigulang kag yara sa imo dotage, kay sa tunga sang Egipto kag Ninive may kan-uman kag walo ka mga parasang, kag paano sia nagkadto sini gid nga gab-i kag nag-utod ang ulo sang imo titi kag magbalik?'
25 Kag si Haiqâr nagsiling sa iya, 'O akon ginoo! kon may amo sina nga kalayuon sa ulot sang Egipto kag Ninive paano makabati ang imo mga kabayo kon ang kabayo sang akon ginoo nga hari nagauwang kag nagabuga sang ila mga tinday? kag paano ang tingog sang kabayo makalab-ot sa Egipto?'
26 Kag sang mabatian ini ni Paraon, nahibal-an niya nga ginsabat ni Haiqâr ang iya mga pamangkot.
27 Kag ang Paraon nagsiling, 'O Haiqâr, luyag ko nga himuan mo ako sang mga lubid gikan sa balas sa dagat.'
28 Kag si Haiqâr nagsiling sa iya, "O akon ginoo nga hari! sugoa sila nga magdala sa akon sang isa ka lubid gikan sa talaguan sang bahandi agod makahimo ako sang isa ka kaangay sini.'
29 Dayon si Haiqâr nagkadto sa likod sang balay, kag nagbuho sang mga buho sa magaras nga baybayon sang dagat, kag nagkuha sang isa ka hakop sang balas sa iya kamot, balas-dagat, kag sang magbutlak ang adlaw, kag nagsulod sa mga buho, naglapta sia ang balas sa adlaw tubtob nga nangin daw ginhablon ini kaangay sang mga lubid.
30 Kag si Haiqâr nagsiling, 'Sugoa ang imo mga alagad nga kuhaon ining mga lubid, kag kon luyag mo ini, magahabol ako sa imo sang pareho sini.'
31 Kag ang Paraon nagsiling, 'O Haiqâr, may galingan kami diri kag nabali ini kag luyag ko nga tahion mo ini.'
32 Dayon gintan-aw ini ni Haiqâr, kag nakakita sia sing isa pa ka bato.
33 Kag nagsiling sia sa Paraon, O ginoo ko! Isa ako ka dumuluong: kag wala ako sing galamiton sa pagtahi.
34 Apang luyag ko nga sugoon mo ang imo matutom nga mga sapatero sa pag-utod sang mga awl gikan sa sini nga bato, agud nga matahi ko ina nga bato nga galingan.'
35 Dayon nagkadlaw ang hari kag ang tanan niya nga dungganon. Kag nagsiling sia, 'Dalayawon ang Labing Mataas nga Dios, nga naghatag sa imo sini nga kaalam kag ihibalo.'
36 Kag sang makita ni Paraon nga nadaug sia ni Haiqâr, kag ginbalik sa iya ang iya mga sabat, gilayon sia nga nalipay, kag nagsugo sa ila sa pagkolekta para sa iya sang tatlo ka tuig nga buhis, kag dalhon ini kay Haiqâr.
37 Kag gin-uba niya ang iya mga panapton kag ginpasuksok ini kay Haiqâr, kag sa iya mga soldado, kag sa iya mga alagad, kag ginhatag sa iya ang mga gasto sa iya pagpanglakaton.
38 Kag nagsiling sia sa iya, 'Lakat ka sa paghidait, O kusog sang iya agalon kag bugal sang iya mga Manugbulong! may ara bala sa mga Sultan nga pareho sa imo? ihatag ang akon panamyaw sa imo ginoo nga si Senaquerib, kag isugid sa iya kon paano namon ginpadala sa iya ang mga regalo, kay ang mga hari kontento sa diutay.'
39 Dayon nagtindog si Haiqâr, kag ginhalukan ang mga kamot ni hari nga Paraon kag ginhalukan ang duta sa iya atubang, kag naghandum sa iya sang kusog kag pagpadayon, kag kabuganaan sa iya bahandi, kag nagsiling sa iya, 'O ginoo ko! Ginahandum ko sa imo nga wala sing bisan isa sa amon mga kasimanwa ang magpabilin sa Egipto.'
40 Kag si Paraon nagtindog kag nagpadala sang mga manugbantala sa pagbantala sa mga kalye sang Egipto nga wala sing bisan isa sang katawhan sang Asiria ukon Ninive ang magpabilin sa duta sang Egipto, kundi nga mag-upod sila kay Haiqâr.
41 Nian si Haiqâr naglakat kag nagpaalam kay hari Paraon, kag naglakat, sa pagpangita sa duta sang Asiria kag Ninive; kag may pila sia ka manggad kag madamo nga manggad.
42 Kag sang ang balita nakalab-ot kay haring Senaquerib nga si Haiqâr nagapadulong, nagguwa sia sa pagsugata sa iya kag nagkalipay gid sa iya nga may daku nga kalipay kag ginhakos sia kag ginhalukan sia kag nagsiling sa iya, 'Maabiabi nga pag-abot sa balay: O paryente! ang akon utod nga si Haiqâr, ang kabakod sang akon ginharian, kag bugal sang akon ginharian.
43 Pangayoa kon ano ang luyag mo sa akon, bisan pa nga luyag mo ang katunga sang akon ginharian kag sang akon mga pagkabutang.'
44 Dayon nagsiling si Haiqâr sa iya, 'O ginuo ko nga hari, magkabuhi ka sing dayon! Magpakita ka sing kaluoy, Mahal nga Hari! kay Abu Samîk sa baylo ko, kay ang akon kabuhi yara sa mga kamot sang Dios kag sa iya.'
45 Dayon nagsiling si Haring Senakerib, 'Padunggan ka, O hinigugma ko nga Haiqâr! Himuon ko ang estasyon ni Abu Samîk nga espadahanon nga mas mataas sangsa tanan ko nga Privy Councilors kag akon mga paborito.'
46 Dayon ginpamangkot sia sang hari kon ano ang iya pagpakig-upod sa hari kutob sang iya una nga pag-abot tubtob nga naghalin sia sa iya atubangan, kag kon paano niya ginsabat ang tanan niya nga mga pamangkot, kag

kon paano niya nabaton ang mga buhis gikan sa iya, kag ang mga baylo sang panapton kag sang mga regalo.
47 Kag si Senaquerib nga hari nagkalipay sa daku nga kalipay, kag nagsiling kay Haiqâr, 'Kuhaa ang bisan ano nga luyag mo sa sini nga buhis, kay ini tanan yara sa imo kamot.'
48 Kag si Haiqâr nagtunga: 'Mabuhi ang hari sing dayon! Wala ako sing iban nga ginahandum kundi ang kaluwasan sang akon ginoo nga hari kag ang pagpadayon sang iya pagkadaku.
49 Ginoo ko! ano ang mahimo ko sa manggad kag sa iya? apang kon pakitaan mo ako sing kaluoy, ihatag sa akon si Nadan, ang anak sang akon utod nga babayi, agod balusan ko sia sa iya ginhimo sa akon, kag ihatag sa akon ang iya dugo kag kabigon ako nga wala sing sala sa sini.'
50 Nagsiling si Haring Senaquerib, Dakpa ninyo sia, kag ginahatag ko sia sa imo. Kag ginkuha ni Haiqâr si Nadan, ang anak nga lalaki sang iya utod nga babayi, kag gingapos ang iya mga kamot sang mga kadena nga salsalon, kag gindala sia sa iya puluy-an, kag ginbutangan sia sing mabug-at nga gapos sa iya mga tiil, kag ginhigot ini sang isa ka hugot nga higot, kag pagkatapos nga gingapos sia sa amo ginhulog niya sia sa isa ka madulom nga hulot, sa tupad sang palahuwayan, kag gintangdo si Nebu-hal subong bantay sa iya agod hatagan sia sing isa ka tinapay kag diutay nga tubig kada adlaw.

KAPITULO 7

Ang mga paanggid ni Ahikar sa diin ginatapos niya ang edukasyon sang iya mga hinablos. Makahalawathawat nga mga kaanggid. Ginatawag ni Ahikar ang bata nga lalaki sing matahom nga mga ngalan. Diri natapos ang istorya ni Ahikar.
1 Kag sa tagsa ka tion nga magsulod ukon magguwa si Haiqâr ginasaway niya si Nadan, ang anak sang iya utod nga babayi, nga nagasiling sa iya sing maalamon:
2 ‘O Nadan, anak ko! Ginhimo ko sa imo ang tanan nga maayo kag mainayuhon kag ginbalusan mo ako tungod sini sang kon ano ang malaw-ay kag malain kag sang pagpatay.
3 ‘O anak ko! ginasiling sa mga hulubaton: Ang wala nagapamati paagi sa iya dulunggan, pamation nila sia paagi sa pag-usmod sang iya liog.’
4 Kag si Nadan nagsiling, 'Ano bala nga naakig ka sa akon?'
5 Kag si Haiqâr nagsiling sa iya, 'Bangod ginpadaku ko ikaw, kag gintudluan ikaw, kag ginhatagan ka sing kadungganan kag pagtahod kag ginhimo ikaw nga daku, kag ginpadaku ikaw sa pinakamaayo nga pagpadaku, kag ginpapungko ikaw sa akon lugar agud nga ikaw mangin akon manunubli sa kalibutan, kag gintratar mo ako sing pagpatay kag ginbalusan mo ako sang akon kalaglagan.
6 Apang nakahibalo ang Ginuo nga ginhimuan ako sing sayop, kag ginluwas Niya ako gikan sa baligya nga imo gintalana para sa akon, kay ang Ginuo nagaayo sang nadugmok nga mga tagipusuon kag nagaupang sang mga mahisaon kag mga bugalon.
7 O anak ko! nangin pareho ka sa akon sang iwiiwi nga kon mag-igo ini sa saway, ginatusok ini.
8 O anak ko! kaangay ka sang gasela nga nagakaon sang mga gamot sang madder, kag ginadugang sini ako karon kag buwas maga-tan sila nagapanago sa akon mga gamot."
9 O anak ko! ikaw ang nakakita sang iya kaupod nga hublas sa matugnaw nga tion sang tigtulugnaw; kag nagkuha sia sing mabugnaw nga tubig kag ginbubo ini sa iya.
10 O anak ko! nangin pareho ka sa akon sa isa ka tawo nga nagkuha sang bato, kag ginhaboy ini sa langit sa pagbato sang iya Ginuo. Kag ang bato wala mag-igo, kag wala makalab-ot sa kataason, kundi nangin kabangdanan ini sang pagkasala kag sala.
11 O anak ko! kon ginpasidunggan mo ako kag gintahod kag ginpamatian ang akon mga pulong ikaw kuntani ang akon manunubli kag maggahom sa akon mga ginharian.
12 O anak ko! hibalua mo nga kon ang ikog sang ido ukon sang baboy napulo ka maniko ang kalabaon indi ini makapalapit sa bili sang kabayo bisan pa nga daw seda ini.
13 O anak ko! Naghunahuna ako nga ikaw kuntani ang akon manunubli sa akon kamatayon; kag tungod sang imo kahisa kag pagkamatinaastaason naghandum ka sa pagpatay sa akon. Apang ang Ginoo nagluwas sa akon gikan sa imo limbong.
14 O anak ko! nangin kaangay ka sa akon sang isa ka siod nga ginbutang sa ibabaw sang higko, kag nag-abot ang isa ka maya kag nakita niya ang siod nga nabutang. Kag ang maya nagsiling sa siod, "Ano ang ginahimo mo diri?" Siling sang siod, "Nagapangamuyo ako diri sa Dios."
15 Kag ang lark nagpamangkot man sa iya, "Ano ang pidaso sang kahoy nga imo ginauyatan?" Siling sang siod, "Isa yadto ka bataon nga kahoy nga oak nga akon ginasandig sa tion sang pangamuyo."
16 Nagsiling ang lark: "Kag ano ina nga butang sa imo baba?" Nagsiling ang siod: "Amo ina ang tinapay kag mga pagkaon nga akon ginadala para sa tanan nga gutom kag mga imol nga nagapalapit sa akon."
17 Ang lark nagsiling: "Karon, mahimo bala ako magkadto kag magkaon, kay gutom ako?" Kag ang siod nagsiling sa iya, "Dali ka." Kag ang lark nagpalapit nga ini, mahimo nga magkaon.
18 Apang naglumpat ang siod kag gin-uyatan ang lark sa iya liog.
19 Kag ang lark nagsabat kag nagsiling sa siod, "Kon amo ina ang imo tinapay para sa gutom ang Dios wala nagabaton sang imo mga limos kag sang imo maayo nga mga buhat."
20 Kag kon amo ina ang imo pagpuasa kag ang imo mga pangamuyo, ang Dios indi magbaton gikan sa imo bisan ang imo pagpuasa ukon ang imo pangamuyo, kag ang Dios indi maghimpit sang kon ano ang maayo nahanungod sa imo."
21 O anak ko! nangin ikaw sa akon (subong) sang isa ka leon nga nakig-abyan sa isa ka asno, kag ang asno

nagpadayon sa paglakat sa atubang sang leon sa isa ka tion; kag isa ka adlaw ang leon naglumpat sa asno kag ginkaon ini.
22 O anak ko! nangin pareho ka sa akon sang isa ka utod sa trigo, kay wala ini sing maayo sa bisan ano, kundi ginaguba niya ang trigo kag ginakagat ini.
23 O anak ko! nangin kaangay ka sang isa ka tawo nga nagsab-ug sing napulo ka takus sang trigo, kag sang tig-alani na, nagbangon sia kag gin-ani ini, kag gin-ani ini, kag ginlinas ini, kag ginpangabudlayan ini tubtob sa katapusan, kag nangin napulo ini mga tikang, kag ang iya agalon nagsiling sa iya: "O ikaw nga matamad nga butang! wala ka magdaku kag wala ka magdiutay."
24 O anak ko! nangin ikaw sa akon subong sang pispis nga ginhaboy sa pukot, kag indi sia makaluwas sang iya kaugalingon, apang nagpanawag sia sa mga pispis, agud iya sila ihaboy upod sa iya kaugalingon sa pukot.
25 O anak ko! nangin ikaw sa akon subong sang ido nga natugnawan kag nagsulod sa balay sang maninihon agod magpainit-init.
26 Kag sang nag-init na ini, nagsugod ini sa pagtahol sa ila, kag gintabog nila ini kag ginbunal agod indi sila pagkagat.
27 O anak ko! nangin pareho ka sa akon sang baboy nga nagkadto sa mainit nga paliguan upod sa mga tawo nga may kalidad, kag sang nagguwa ini sa mainit nga paliguan, nakita sini ang isa ka mahigko nga buho kag nagdulhog ini kag nag-uwang sa sini.
28 O anak ko! nangin ikaw sa akon subong sang kanding nga nag-upod sa iya mga kaupod sa ila dalanon pakadto sa halad, kag indi ini makaluwas sang iya kaugalingon.
29 O anak ko! ang ido nga wala ginapakaon gikan sa iya pagpangayam nangin pagkaon sang mga langaw.
30 O anak ko! ang kamot nga wala nagapangabudlay kag nagaarado kag (nga) makagod kag tuso pagautdon gikan sa iya abaga.
31 O anak ko! ang mata nga sa diin ang kapawa indi makita, ang mga uwak magakuha sini kag magakuha sini.
32 O anak ko! nangin pareho ka sa akon sa isa ka kahoy nga ang mga sanga ila ginautod, kag nagsiling ini sa ila, "Kon ang isa ka butang sa akon wala sa imo mga kamot, sa pagkamatuod indi mo ako mahimo nga utdon."
33 O anak ko! pareho ka sa kuring nga ila ginsilingan: "Untati ang pagpangawat tubtob nga makahimo kami para sa imo sang isa ka kadena nga bulawan kag pakan-on ka sang asukar kag mga almendras."
34 Kag nagsiling sia, "Wala ako nagakalimtan sa abilidad sang akon amay kag sang akon iloy."
35 O anak ko! nangin kaangay ka sang man-ug nga nagasakay sa isa ka tunukon nga sapinit sang yara sia sa tunga sang isa ka suba, kag ang isa ka lobo nakakita sa ila kag nagsiling, "Kalainan sa ibabaw sang kalainan, kag tuguti sia nga mas malaut sangsa ila nga magtuytoy sa ila nga duha."
36 Kag ang man-og nagsiling sa lobo, "Ang mga kordero kag mga kanding kag mga karnero nga imo ginkaon sa bug-os mo nga kabuhi, ibalik mo bala sila sa ila mga ginikanan kag sa ila mga ginikanan ukon indi?"
37 Nagsiling ang lobo, "Indi." Kag ang man-ug nagsiling sa iya, "Sa banta ko ikaw ang pinakamalain sa amon."
38 O anak ko! Ginpakaon ko ikaw sang manamit nga pagkaon kag wala mo ako ginpakaon sang mamala nga tinapay.
39 O anak ko! Ginhatagan ko ikaw sang asukar nga tubig sa. ilimnon kag maayo nga sirup, kag wala mo ako paghatagi sing tubig gikan sa bubon nga mainom.
40 O anak ko! Gintudluan ko ikaw, kag gindala ko ikaw, kag nagkutkot ka sing palanaguan para sa akon kag gintago mo ako.
41 O anak ko! Ginpadaku ko ikaw sa pinakamaayo nga pagpadaku kag ginhanas ikaw kaangay sang mataas nga kahoy nga sedro; kag ginbaliskad mo ako kag ginduko.
42 O anak ko! amo ini ang akon paglaum nahanungod sa imo nga patindugon mo ako sing isa ka napaderan nga kastilyo, agud nga mapanago ako gikan sa akon mga kaaway sa sini, kag nangin ikaw sa akon subong sang isa nga nagalubong sa kadadalman sang duta; apang ang Ginoo naluoy sa akon kag nagluwas sa akon gikan sa imo pagkamalimbungon.
43 O anak ko! Ginhandum ko ang imo kaayuhan, kag ginbalusan mo ako sing kalautan kag dumot, kag karon luyag ko nga kuhaon ang imo mga mata, kag himuon ikaw nga kalan-on sang mga ido, kag utdon ang imo dila, kag kuhaon ang imo ulo paagi sa sulab sang espada; kag balusan ka tungod sang imo makangilil-ad nga mga binuhatan.'
44 Kag sang mabatian ni Nadan ini nga pamulongpulong gikan sa iya tiyo nga si Haiqâr, nagsiling sia: 'O tiyo ko! pakig-angutan mo ako suno sa imo ihibalo, kag patawara ako sang akon mga sala, kay sin-o bala ang nakasala subong sa akon, ukon sin-o bala ang nagapatawad subong sa imo?
45 Batuna ako, O tiyo ko! Karon magaalagad ako sa imo balay, kag magahanda sang imo mga kabayo kag magapahid sang ipot sang imo mga baka, kag magahalab sang imo mga karnero, kay ako ang malaut kag ikaw ang matarong: ako ang nakasala kag ikaw ang mapinatawaron.'
46 Kag si Haiqâr nagsiling sa iya, 'O anak ko! kaangay ka sang kahoy nga wala sing bunga sa tupad sang tubig, kag ang iya agalon luyag mag-utod sini, kag nagsiling ini sa iya, "Ipalapit ako sa iban nga duog, kag kon indi ako magpamunga, utda ako."
47 Kag ang iya agalon nagsiling sa iya, "Ikaw nga yara sa higad sang tubig wala magpamunga, paano ka makapamunga kon yara ka sa iban nga lugar?"
48 O anak ko! ang katigulangon sang agila mas maayo pa sangsa pagkabatan-on sang uwak.
49 O anak ko! nagsiling sila sa lobo, "Palayo ka sa mga karnero basi ang ila yab-ok makahalit sa imo." Kag ang lobo nagsiling, "Ang higko sang gatas sang karnero maayo sa akon mga mata."
50 O anak ko! ginpaeskwela nila ang lobo agud makatuon sia sa pagbasa kag nagsiling sila sa iya, "Ihambal A, B." Nagsiling sia, "Kordero kag kanding sa akon kampanilya".

51 O anak ko! ginbutang nila ang asno sa lamesa kag natumba sia, kag nagsugod sa pagligid sang iya kaugalingon sa yab-ok kag ang isa nagsiling, "Pabay-i sia nga magligid sang iya kaugalingon, kay amo ini ang iya kinaugali, indi sia magbag-o."
52 O anak ko! ang hulubaton napamatud-an nga nagasiling: "Kon makabata ka sing lalaki, tawga sia nga imo anak, kag kon magpadaku ka sing lalaki, tawga sia nga imo ulipon."
53 O anak ko! sia nga nagahimo sing maayo magasugata sing maayo; kag sia nga nagahimo sang malaut magasugata sang malaut, kay ang Ginuo nagabalos sa isa ka tawo suno sa kadakuon sang iya binuhatan.
54 O anak ko! ano pa bala ang isiling ko sa imo sangsa sini nga mga pulong? kay ang Ginuo nakahibalo kon ano ang natago, kag nakahibalo sang mga misteryo kag mga tinago.
55 Kag magabalos Sia sa imo kag magahukom, sa tunga namon kag sa imo, kag magabalos sa imo suno sa imo pagbiya.',
56 Kag sang mabatian ni Nadan ina nga pamulongpulong gikan sa iya tiyo nga si Haiqâr, naghubag sia gilayon kag nangin kaangay sang isa ka ginhuyop nga pantog.
57 Kag naghubag ang iya mga batiis kag ang iya mga batiis kag ang iya mga tiil kag ang iya kilid, kag ginpisi sia kag ang iya tiyan naglupok kag ang iya mga kasudlan naglinapta, kag nagkalamatay sia, kag napatay.
58 Kag ang iya ulihi nga katapusan amo ang kalaglagan, kag nagkadto sia sa impiyerno. Kay ang nagakutkot sang buho para sa iya utod mahulog sa sini; kag sia nga nagahimo sing mga siod madakpan sa sini.
59 Amo ini ang natabo kag (ano) ang amon nakita nahanungod sa sugilanon ni Haiqâr, kag ang pagdayaw sa Dios sa walay katubtuban. Amen, kag paghidait.
60 Ini nga kronolohiya natapos sa bulig sang Dios, kabay pa nga bayawon Sia! Amen, Amen, Amen.